I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2021/690

2021 m. balandžio 28 d.

kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį, 114 straipsnį, 168 straipsnio 4 dalies b punktą ir 173 bei 338 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) vidaus rinka – Sąjungos pamatas. Nuo pat pradžių pasitvirtino, kad vidaus rinka yra vienas iš svarbiausių veiksnių, prisidedančių prie ekonomikos augimo, konkurencingumo ir užimtumo, ir visi piliečiai ir įmonės turėtų ir toliau vienodai patirti jos teikiamą naudą. Sukūrus vidaus rinką, Sąjungos įmonėms, visų pirma labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ), atsivėrė naujų galimybių bei masto ekonomija ir padidėjo jų pramoninis konkurencingumas. Vidaus rinka prisidėjo kuriant darbo vietas ir vartotojams užtikrino didesnį aukštos kokybės produktų ir paslaugų pasirinkimą mažesnėmis kainomis. Ji tebėra labiau integruotos rinkos ir stipresnės, labiau subalansuotos ir teisingesnės ekonomikos kūrimo variklis. Vidaus rinka – vienas svarbiausių Sąjungos pasiekimų ir didžiausia jos vertybė vis labiau globalėjančiame pasaulyje, taip pat – pagrindinis elementas siekiant žaliosios ir skaitmeninės transformacijos kelyje link tvarios ekonomikos, atsakant į augantį spaudimą dėl klimato kaitos;

([1]) OL C 62, 2019 2 15, p. 40.
([2]) OL C 86, 2019 3 7, p. 259.
([3]) 2019 m. vasario 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. balandžio 13 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2021 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

(2) vidaus rinkai būtina nuolat prisitaikyti prie sparčiai kintančios skaitmeninės revoliucijos ir globalizacijos procesų aplinkos. Naujoje skaitmeninių inovacijų eroje vis atveriama galimybių įmonėms ir asmenims, sukuriama naujų produktų, paslaugų, procesų bei verslo modelių ir suteikiama galimybių veiksmingai rengti aukštos kokybės statistiką. Ta era taip pat yra iššūkis reglamentavimo, vykdymo užtikrinimo, vartotojų apsaugos ir saugumo srityse;

(3) vidaus rinkos veikimas paremtas didžiąja dalimi Sąjungos teisės. Ji yra susijusi visų pirma su konkurencingumu, standartizacija, abipusiu pripažinimu, atitikties vertinimu, vartotojų apsauga ir rinkos priežiūra. Be to, ją sudaro taisyklės dėl verslo, prekybos ir finansinių sandorių, dėl augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities, dėl Europos statistikos rengimo ir dėl sąžiningos konkurencijos skatinimo. Ta didžioji dalis Sąjungos teisės sudaro vienodas sąlygas, kurios yra būtinos vidaus rinkos veikimui vartotojų ir įmonių naudai;

(4) vis dėlto tebėra diskriminacinių, nepagrįstų ar neproporcingų tinkamo vidaus rinkos veikimo kliūčių, taip pat iškyla naujų kliūčių. Taisyklių nustatymas – tik pirmas žingsnis, o užtikrinti jų laikymąsi yra ne mažiau svarbu. Esami galiojančių taisyklių vykdymo užtikrinimo iššūkiai, laisvo prekių ir paslaugų judėjimo kliūtys ir žemas tarpvalstybinių viešųjų pirkimų lygis riboja įmonių ir vartotojų galimybes. Pagaliau, tokių kliūčių įveikimu sprendžiamas piliečių pasitikėjimo Sąjunga klausimas, taip pat jos gebėjimo vykdyti savo įsipareigojimus ir gebėjimo kurti darbo vietas ir užtikrinti augimą klausimas, kartu apsaugant viešąjį interesą;

(5) anksčiau egzistavo atskiros programos, skirtos Sąjungos veiksmams įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumo, vartotojų apsaugos, finansinių paslaugų vartotojų ir galutinių naudotojų, finansinių paslaugų politikos formavimo ir augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities srityse. Tam tikra papildoma veikla buvo finansuojama tiesiogiai pagal vidaus rinkos biudžeto eilutes. Dabar yra būtina supaprastinti ir išnaudoti skirtingų veiksmų sinergijas ir nustatyti lankstesnę, skaidresnę, supaprastintą ir paslankesnę sistemą, skirtą veiklai, kuria siekiama užtikrinti gerai veikiančią tvarią vidaus rinką, finansuoti. Todėl turėtų būti nustatyta nauja programa, kurioje sutelkiama veikla, anksčiau finansuota pagal tas kitas programas ir kitas atitinkamas biudžeto eilutes. Į tą programą taip pat turėtų būti įtrauktos naujos iniciatyvos, kuriomis siekiama gerinti vidaus rinkos veikimą, kartu vengiant dubliavimosi su susijusiomis Sąjungos programomis ir veiksmais;

(6) Europos statistikos tobulinimui, rengimui ir sklaidai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009 ([4]) buvo taikoma atskira Europos statistikos programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 99/2013 ([5]). Siekiant užtikrinti Europos statistikos rengimo ir sklaidos tęstinumą, į naują programą taip pat turėtų būti įtraukta veikla, kurią apėmė ankstesnė Europos statistikos programa, nustatant Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos sistemą pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009. Naujoje programoje turėtų būti nustatyta Europos statistikos finansinė sistema, kad būtų teikiama aukštos kokybės, palyginama ir patikima Europos statistika, siekiant paremti visų sričių Sąjungos politikos formavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą. Profesinis nepriklausomumas yra būtina Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos sąlyga;

(7) todėl yra tikslinga nustatyti programą, skirtą pagerinti vidaus rinkos veikimą, įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumą bei tvarumą, standartizaciją, rinkos priežiūrą ir vartotojų apsaugą, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų sritį ir Europos statistiką (Bendrosios rinkos programa) (toliau – Programa). Siekiant Programos trukmę suderinti su Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2020/2093 ([6]) nustatytos 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos trukme, Programa turėtų būti nustatyta septynerių metų laikotarpiui;

([4]) 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

([5]) 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 99/2013 dėl 2013–2017 m. Europos statistikos programos (OL L 39, 2013 2 9, p. 12).

([6]) 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11).

(8) Programa turėtų būti remiamas Sąjungos teisės aktų, kuriais paremtas tinkamas vidaus rinkos veikimas, rengimas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas. Programa turėtų būti remiamas tinkamų sąlygų sukūrimas, kad būtų įgalinti visi vidaus rinkos dalyviai, be kita ko, įmonės, piliečiai, įskaitant vartotojus, bei darbuotojai, pilietinės visuomenės atstovai ir valdžios institucijos. Tuo tikslu Programa turėtų būti siekiama skatinti įmonių, ypač MVĮ, įskaitant turizmo sektoriuje veikiančias įmones, konkurencingumą, gebėjimų stiprinimą ir tvarumą. Įmonių tvarumas yra svarbus, kad būtų išlaikytas jų ilgalaikis konkurencingumas, ir jis prisideda prie perėjimo prie ekonomiškai, aplinkos požiūriu ir socialiai tvaresnės Sąjungos proceso, kuris turėtų vykti kartu su skaitmeninimo procesu ir tvarios verslo praktikos taikymu. Programa taip pat turėtų skatinti vartotojų apsaugos ir saugos taisyklių vykdymo užtikrinimą. Ji taip pat turėtų didinti įmonių ir asmenų informuotumą apie jų teises, suteikdama jiems tinkamas priemones, tinkamą informaciją ir pagalbą, kad būtų priimami informacija pagrįsti sprendimai ir sustiprintas jų dalyvavimas formuojant Sąjungos politiką. Be to, įgyvendinant Programą turėtų būti siekiama stiprinti bendradarbiavimą reglamentavimo srityje ir administracinį bendradarbiavimą, visų pirma vykdant mokymo programas, keičiantis geriausia patirtimi ir stiprinant žinių bei kompetencijos bazes, įskaitant strateginių viešųjų pirkimų naudojimą. Programa taip pat turėtų būti siekiama remti aukštos kokybės Sąjungos ir tarptautinių standartų ir taisyklių, kuriais paremtas Sąjungos teisės aktų įgyvendinimas, nustatymą, be kita ko, plačiai dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams.

Tai turėtų apimti finansinės atskaitomybės ir audito sritį, taip prisidedant prie Sąjungos kapitalo rinkų skaidrumo ir tinkamo veikimo bei didesnės investuotojų apsaugos. Programos tikslas taip pat turėtų būti remti Sąjungos teisės aktų, kuriais nustatomas aukštas žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos lygis, žmonių gerbūvio ir gyvūnų gerovės apsauga, maisto bei pašarų sauga, įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, kartu laikantis darnaus vystymosi principų ir užtikrinant aukštą vartotojų apsaugos lygį. Be to, Programa turėtų būti remiamas aukštos kokybės Europos statistikos rengimas laikantis statistikos principų, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 223/2009 ir toliau išplėtotų Europos statistikos praktikos kodekse;

(9) moderni vidaus rinka, kuri yra pagrįsta sąžiningumo, skaidrumo ir tarpusavio pasitikėjimo principais, skatina konkurenciją ir teikia naudą vartotojams, įmonėms bei darbuotojams. Geriau naudojantis nuolat besivystančia paslaugų vidaus rinka Sąjungos įmonėms būtų padedama kurti darbo vietas ir plėstis į kitas šalis, siūlyti platesnį paslaugų pasirinkimą geresnėmis kainomis ir išlaikyti aukštus standartus vartotojų ir darbuotojų atžvilgiu. Kad tai būtų įgyvendinta, Programa turėtų prisidėti prie geresnės vidaus rinkos pokyčių stebėsenos, taip pat prie likusių diskriminacinių, nepagrįstų ar neproporcingų kliūčių nustatymo bei šalinimo, ir užtikrinti, kad reglamentavimo sistema tiktų visų formų inovacijoms, įskaitant naują technologinę plėtrą ir procesus, novatoriškus paslaugų verslo modelius, bendradarbiaujamosios ir socialinės ekonomikos modelius, socialines inovacijas ir netechnologines inovacijas;

(10) reglamentavimo kliūtys vidaus rinkoje buvo pašalintos daugelio pramonės gaminių atžvilgiu, taikant prevencijos mechanizmus, priimant bendras taisykles, o jeigu tokių Sąjungos taisyklių nėra – taikant abipusio pripažinimo principą. Srityse, kuriose nėra Sąjungos teisės aktų, abipusio pripažinimo principas taikomas taip, kad vienos valstybės narės rinkoje teisėtai parduodamoms prekėms galioja laisvo judėjimo teisė ir jos gali būti parduodamos kitoje valstybėje narėje. Jei atitinkama valstybė narė turėtų priežasčių prieštarauti prekių pardavimui, ji gali numatyti apribojimus, su sąlyga, kad tokie apribojimai būtų nediskriminaciniai, pagrįsti teisėtais viešojo intereso tikslais, nustatytais Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 36 straipsnyje arba pripažintais Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje kaip svarbios viešojo intereso priežastys, ir proporcingi siekiamam tikslui. Dėl netinkamo abipusio pripažinimo principo taikymo, pavyzdžiui, dėl nepagrįstų ar neproporcingų apribojimų taikymo, bendrovėms būna sudėtingiau patekti į kitų valstybių narių rinkas. Nors prekių rinkai būdingas aukštas integracijos laipsnis, ta situacija reiškia prarastas galimybes visai ekonomikai. Tikimasi, kad dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/515 ([7]) priėmimo padidės ekonominė nauda šioje srityje. Todėl

([7]) 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/515 dėl kitoje valstybėje narėje teisėtai parduodamų prekių abipusio pripažinimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 764/2008 (OL L 91, 2019 3 29, p. 1).

Programa turėtų būti siekiama gerinti abipusio pripažinimo principo taikymą prekių srityje, išnaudojant visą jos potencialą. Ja taip pat turėtų būti siekiama sumažinti neteisėtų ir reikalavimų neatitinkančių prekių, patenkančių į rinką, kiekį tikslingai didinant informuotumą ir rengiant mokymus, remiant Reglamente (ES) 2019/515 nurodytus gaminių kontaktinius centrus ir kompetentingoms institucijoms geriau bendradarbiaujant abipusio pripažinimo tikslais;

(11) yra naujų reglamentavimo ir vykdymo užtikrinimo uždavinių, susijusių su sparčiai kintančia skaitmeninės revoliucijos aplinka ir susijusių su iššūkiais, tokiais kaip kibernetinis saugumas, duomenų apsauga ir privatumas, daiktų internetas ar dirbtinis intelektas ir susiję etikos standartai. Griežtos produktų saugos ir aiškumo dėl atsakomybės taisyklės yra būtinos siekiant užtikrinti, kad visi Sąjungos piliečiai, įskaitant vartotojus ir įmones, galėtų pasinaudoti atitinkama apsauga tuo atveju, jei būtų padaryta žala. Todėl Programa turėtų prisidėti prie greito atsakomybės už produktus Sąjungos tvarkos pritaikymo ir geresnio jos vykdymo užtikrinimo, o tai skatintų inovacijas kartu užtikrinant naudotojų saugą ir saugumą;

(12) Sąjungos teisės neatitinkančių produktų, įskaitant iš trečiųjų valstybių importuotus produktus, pateikimas rinkai kelia pavojų Sąjungos piliečiams, įskaitant vartotojus, taip pat kitiems galutiniams naudotojams. Ekonominės veiklos vykdytojai, parduodantys reikalavimus atitinkančius produktus tradicinėmis ar elektroninėmis priemonėmis, susiduria su iškreipta konkurencija, kurią sudaro tie, kurie nesilaiko taisyklių dėl žinių trūkumo, tyčia, kad įgautų konkurencinį pranašumą, arba dėl rinkos priežiūros susiskaidymo Sąjungoje. Rinkos priežiūros institucijos dažnai yra nepakankamai finansuojamos ir apribotos nacionaline teritorija, nors verslininkai prekiauja Sąjungos ar net pasauliniu mastu. Visų pirma e. prekybos atveju rinkos priežiūros institucijoms labai sudėtinga atsekti reikalavimų neatitinkančius produktus, importuotus iš trečiųjų valstybių, kad savo jurisdikcijoje galėtų nustatyti atsakingą ekonominės veiklos vykdytoją.

Joms taip pat labai sudėtinga atlikti rizikos vertinimus ir bandymus, nes jos negali prieiti prie produktų fiziškai. Todėl Programa turėtų būti siekiama pagerinti produktų atitiktį, didinant informuotumą apie taikytinas Sąjungos produktų saugos taisykles, aktyviau vykdant atitikties patikras pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1020 ([8]) ir skatinant glaudesnį tarpvalstybinį vykdymo užtikrinimo institucijų bendradarbiavimą. Programa taip pat turėtų būti padedama įtvirtinti esamą rinkos priežiūros veiklos sistemą, skatinti skirtingų valstybių narių rinkos priežiūros institucijų bendrus veiksmus, gerinti keitimąsi informacija ir skatinti rinkos priežiūros veiklos konvergenciją ir glaudesnę integraciją. Tai turėtų būti daroma Programa visų pirma užtikrinant, kad būtų griežtai užtikrinamas Reglamentu (ES) 2019/1020 nustatytų naujų reikalavimų vykdymas siekiant užkirsti kelią reikalavimų neatitinkančių produktų pardavimui vartotojams, taip pat kitiems galutiniams naudotojams. Todėl Programa turėtų būti sustiprinti rinkos priežiūros institucijų pajėgumai visoje Sąjungoje, prisidedama prie vienodesnio taisyklių vykdymo užtikrinimo tarp valstybių narių ir valstybėms narėms suteikta galimybė vienodai pasinaudoti vidaus rinka siekiant ekonomikos augimo ir tvarumo;

(13) Programoje nenumatyti intelektinės nuosavybės teisių apsaugos rėmimo tikslai ir veiksmai, tačiau nepaisant to vis tiek turėtų būti turima omenyje, kad suklastoti produktai dažnai neatitinka Sąjungos teisės aktuose nustatytų produktų saugos ir vartotojų apsaugos reikalavimų ir kelia pavojų vartotojų sveikatai bei saugai, ypač tais atvejais, kai tokie produktai įsigyjami internetu. Todėl Programoje turėtų būti sustiprintos sinergijos su kitomis Sąjungos programomis intelektinės nuosavybės teisių apsaugos srityje, visų pirma su Muitinio tikrinimo įrangos priemone, nustatyta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo kaip Integruoto sienų valdymo fondo dalis nustatoma muitinio tikrinimo įrangos finansinės paramos priemonė;

([8]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

(14) siekdama palengvinti suderintų produktų, kuriems būdinga didesnė rizika, kategorijų atitiktį, Sąjunga sukūrė atitikties vertinimo įstaigoms skirtą akreditavimo sistemą, pagal kurią tikrinama jų kompetencija, nešališkumas ir nepriklausomumas. Ypač svarbu, kad atitikties vertinimo įstaigos būtų patikimos ir kompetentingos, nes jos tikrina, ar produktai atitinka saugos reikalavimus dar prieš juos pateikiant rinkai. Pagrindinis uždavinys dabar yra užtikrinti, kad akreditavimo sistema toliau atitiktų naujausius technikos laimėjimus ir kad ji būtų vienodai griežtai taikoma visoje Sąjungoje. Todėl Programa turėtų būti remiamos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad atitikties vertinimo įstaigos toliau atitiktų joms keliamus reglamentavimo reikalavimus, pavyzdžiui, nešališkumo ir nepriklausomumo, ypač naudodamos akreditavimą. Panašiai Programa taip pat turėtų būti remiamos priemonės, kuriomis stiprinama Europos akreditavimo sistema, visų pirma naujose politikos srityse, remiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008 ([9]) nurodytą Europos akreditacijos organizaciją;

(15) kadangi dėl internetinės prekybos ir kelionių paslaugų vystymosi vartotojų rinkos veikia be sienų, svarbu užtikrinti, kad Sąjungoje gyvenantys vartotojai galėtų naudotis tokio paties aukšto lygio apsauga, kai prekės ir paslaugos importuojamos iš trečiosiose valstybėse įsisteigusių ekonominės veiklos vykdytojų, įskaitant atvejus, kai jos parduodamos internetu. Todėl Programa prireikus taip pat turėtų būti galima remti bendradarbiavimą su atitinkamomis įstaigomis, esančiomis trečiosiose valstybėse, pavyzdžiui, keitimosi informacija reikalavimų neatitinkančių produktų atžvilgiu;

(16) siekdamos užtikrinti gerą išleistų viešųjų lėšų bei vertės santykį ir prisidėti kuriant labiau novatorišką, tvarią, įtraukią ir konkurencingą vidaus rinką, valdžios institucijos naudoja viešuosius pirkimus. Tai reiškia, kad nustatant konkurso laimėtoją pagal geriausią kainos ir kokybės santykį, taikomi vertinimo kriterijai, kuriais nustatomas ne tik ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, bet ir didžiausią viešąją vertę galintis sukurti pasiūlymas. Kai tai atliekama laikantis taikytinos Sąjungos teisės, turėtų būti atsižvelgiama į aplinkos apsaugos, sąžiningos prekybos ir socialinius aspektus, o didelių infrastruktūros projektų atveju turėtų būti skatinama pirkimus suskaidyti į dalis. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2014/23/ES ([10]), 2014/24/ES ([11]) bei 2014/25/ES ([12]) numatyta valdžios institucijoms, įmonėms ir piliečiams, įskaitant vartotojus, naudą teikianti viešųjų pirkimų rinkų, kurios sudaro 14 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto, integravimo ir veiksmingo veikimo teisinė sistema. Tinkamai įgyvendinamos viešųjų pirkimų taisyklės yra itin svarbi vidaus rinkos stiprinimo, Sąjungos bendrovių augimo skatinimo ir darbo vietų Sąjungoje kūrimo priemonė. Todėl Programa turėtų būti remiamos priemonės, kuriomis užtikrinamas platesnis strateginių viešųjų pirkimų naudojimas, viešųjų pirkėjų profesionalizacija, MVĮ patekimo į viešųjų pirkimų rinkas lengvinimas ir gerinimas, visų pirma teikiant konsultavimo paslaugas ir mokymus, skaidrumo, integralumo ir geresnių duomenų didinimą, viešųjų pirkimų skaitmeninimo ir bendrų viešųjų pirkimų skatinimas, stiprinant partnerystės principo taikymą tarp valstybių narių, duomenų rinkimo ir duomenų analizės gerinimas, be kita ko pritaikytų IT priemonių rengimu, taip pat užtikrinama parama keitimuisi patirtimi ir gerąja praktika, rėmimasis Europos ir tarptautiniais standartais, gairių teikimas, siekimas sudaryti naudingus prekybos susitarimus, nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimo stiprinimas ir bandomųjų projektų vykdymas;

(17) siekiant Programos tikslų ir norint palengvinti piliečių ir įmonių gyvenimą reikia teikti vis dažniau skaitmenines ir visiškai prieinamas aukštos kokybės vartotojams pritaikytas viešąsias paslaugas. Taip pat reikia aktyviau vykdyti e. administracijos ir e. valdžios veiklą kartu užtikrinant tinkamą duomenų apsaugą ir privatumą. Tai reiškia, kad viešojo administravimo institucijos turės užsiimti tų viešųjų paslaugų bendru kūrimu kartu su piliečiais ir įmonėmis. Be to, nuolat ir tolygiai augant su vidaus rinka susijusiai tarpvalstybinei veiklai, reikia turėti naujausią, tikslią ir lengvai suprantamą informaciją apie įmonių ir piliečių teises. Tai reiškia, kad turėtų būti pateikiama supaprastinta informacija, paaiškinanti administracinius formalumus. Be to, būtina teikti teisines konsultacijas ir padėti spręsti problemas, kurios kyla tarpvalstybiniu lygmeniu. Be to, reikėtų remti valdžios institucijų pastangas įgyvendinti tuos tikslus, pavyzdžiui, nacionalines administravimo institucijas susieti nesudėtingai ir veiksmingai, taip pat teikti informaciją ir lengvinti keitimąsi informacija, kuria būtų paaiškinama, kaip praktiškai veikia vidaus rinka. Svarbų vaidmenį tuo atžvilgiu jau atlieka esamos vidaus rinkos valdymo priemonės ir reikėtų toliau gerinti jų kokybę, matomumą, skaidrumą ir patikimumą. Todėl Programa turėtų būti remiamos šios esamos vidaus rinkos

([9]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

([10]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

([11]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

([12]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

valdymo priemonės: portalas „Jūsų Europa“, kuris turėtų tapti pagrindu būsimiems bendriesiems skaitmeniniams vartams, portalas „Jūsų Europos patarėjas“, Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklas (SOLVIT), Vidaus rinkos informacinė sistema ir bendrosios rinkos rezultatų suvestinė;

(18) Programa turėtų būti remiamas bendrovių teisę ir įmonių valdymą bei sutarčių teisę apimančios Sąjungos reglamentavimo sistemos plėtojimas, siekiant didinti įmonių, visų pirma MVĮ, efektyvumą ir konkurencingumą, kartu užtikrinant bendrovių veiklos poveikį patiriančių suinteresuotųjų subjektų apsaugą ir siekiant imtis veiksmų kylančių politinių uždavinių atžvilgiu. Ja taip pat turėtų būti užtikrinamas reikiamas atitinkamos *acquis* vertinimas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas, suinteresuotųjų subjektų informavimas ir pagalba jiems bei atitinkamos srities informacijos mainų skatinimas. Programa turėtų toliau būti remiamos Komisijos iniciatyvos, kuriomis remiama aiški ir gerai pritaikyta duomenų ekonomikos ir inovacijų teisinė sistema. Tos iniciatyvos būtinos siekiant didinti su sutartinėmis ir nesutartinėmis pareigomis susijusį teisinį tikrumą, visų pirma susijusį su atsakomybe, saugumu, etika ir privatumu besiformuojančių technologijų, pavyzdžiui, daiktų interneto, dirbtinio intelekto, robotikos, ir trimačio spausdinimo kontekste. Programa turėtų būti siekiama skatinti plėtoti duomenimis grindžiamą verslą, kadangi toks verslas nulems Sąjungos ekonomikos rezultatus pasaulinės konkurencijos akivaizdoje;

(19) Programa taip pat turėtų skatinti, kad valstybės narės tinkamai ir visiškai įgyvendintų bei taikytų Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu teisinę sistemą, taip pat turėtų skatinti formuoti būsimą politiką siekiant spręsti naujus uždavinius tose srityse. Ji taip pat turėtų remti atitinkamą Europai svarbių tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, Europos Tarybos Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių įvertinimo ekspertų komiteto, veiklą;

(20) vidaus rinkos įgyvendinimo ir vystymo finansinių paslaugų, finansinio stabilumo ir kapitalo rinkų sąjungos, įskaitant tvarius finansus, srityje tikslas labai priklauso nuo įrodymais grindžiamų politikos priemonių, kurių imasi Sąjunga. Kad tas tikslas būtų pasiektas, Komisija turėtų atlikti aktyvų vaidmenį nuolat vykdydama finansų rinkų ir finansinio stabilumo stebėseną, vertindama, kaip valstybės narės įgyvendina Sąjungos teisės aktus, nustatydama, ar esami teisės aktai atitinka numatytą tikslą ir, jei formuojasi naujų rūšių rizika, identifikuodama galimas veiksmų sritis, per visą politikos ciklą nuolat įtraukdama suinteresuotuosius subjektus. Tokia veikla neįmanoma be analizės, tyrimų, mokomosios medžiagos, apklausų, atitikties vertinimų, įvertinimų ir aukštos kokybės statistikos ir turi būti palaikoma IT sistemomis bei komunikacijos priemonėmis;

(21) SESV apima taisyklių sistemą, užtikrinančią, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma. Programa turėtų prisidėti prie Sąjungos konkurencijos politikos, be kita ko, gerinant ir stiprinant bendradarbiavimą su tinklais ir su nacionalinėmis institucijomis bei teismais, stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą, taip pat užtikrinant platesnės suinteresuotųjų subjektų grupės aprėptį, kai informuojama ir aiškinama apie su Sąjungos konkurencijos politika susijusias teises, naudą ir pareigas. Programa taip pat turėtų padėti gerinti rinkos pokyčių analizę ir vertinimą, be kita ko, naudojant sektorių tyrimus ir kitas rinkos tyrimo priemones, taip pat sistemingai dalijantis informacija ir geriausia praktika Europos konkurencijos tinkle. Tai turėtų padėti užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir vienodas sąlygas, taip pat ir pasauliniu lygmeniu, ir įgalinti įmones, visų pirma MVĮ, ir vartotojus pasinaudoti vidaus rinkos teikiama nauda;

(22) Programa visų pirma reikia spręsti klausimus, susijusius su esminiais padariniais konkurencijai ir vidaus rinkos veikimui, kuriuos sukelia vykstanti ekonomikos ir verslo aplinkos žalioji ir skaitmeninė pertvarka, visų pirma dėl eksponentinio duomenų kiekio augimo ir jų naudojimo, atsižvelgiant į tai, kad bendrovės vis dažniau naudojasi dirbtiniu intelektu, didžiųjų duomenų algoritmais ir kitoms IT priemonėms bei ekspertinėmis žiniomis. Taip pat svarbu, kad Programa būtų remiami tinklai ir puoselėjamas platesnis bei glaudesnis bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis ir jų valdžios institucijomis bei teismais, nes neiškraipyta konkurencija ir vidaus rinkos veikimas iš esmės priklauso nuo tų subjektų veiksmų. Atsižvelgiant į ypatingą konkurencijos politikos vaidmenį apsaugant vidaus rinką nuo žalos, kurią daro antikonkurencinis elgesys už Sąjungos sienų, Programa taip pat turėtų būti atitinkamai remiamas bendradarbiavimas su trečiųjų valstybių institucijomis. Galiausiai, būtina plėsti

informavimo veiklą, kad daugiau piliečių ir įmonių galėtų pasinaudoti visa sąžiningos konkurencijos vidaus rinkoje teikiama nauda. Taip turėtų būti remiamos pastangos Sąjungos piliečiams geriau parodyti Sąjungos konkurencijos politikos teikiamą naudą, be kita ko, bendradarbiaujant su pilietinės visuomenės grupių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų atstovais. Įgyvendinant su konkurencija susijusią Programos dalį turėtų būti reikalingas lankstumas, kad būtų galima reaguoti į augančius poreikius, veikiamus dinamiškų ir greitų vidaus rinkos konkurencijos sąlygų pokyčių, kurių tempą ir reikšmę sudėtinga įvertinti. Tie pokyčiai yra susiję ypač su skaitmeninimu, dirbtiniu intelektu, algoritmais, didžiaisiais duomenimis, kibernetiniu saugumu ir skaitmeninės ekspertizės technologija;

(23) svarbiausias tikslas – stiprinti Sąjungos įmonių konkurencingumą ir tvarumą kartu užtikrinant veiksmingas vienodas sąlygas ir atvirą bei konkurencingą vidaus rinką. MVĮ yra pagrindinė Sąjungos ekonomikos varomoji jėga. Jos sudaro 99,8 % visų įmonių Sąjungoje, sukuria du trečdalius darbo vietų ir reikšmingai prisideda prie naujų kokybiškų darbo vietų kūrimo regionų ir vietos lygiu visuose sektoriuose, taigi, prisideda prie socialinės sanglaudos kūrimo. MVĮ yra svarbi priemonė modernizuojant pramonę ir žaliojoje ir skaitmeninėje ekonomikos transformacijoje, be kita ko, siekiant poveikio klimatui neutralumo. Todėl Programa turėtų remti MVĮ pastangas didinti išteklių efektyvumą ir plėtoti aplinkai palankius aukštos kokybės produktus ir paslaugas. Tokiu būdu Programa taip pat turėtų prisidėti prie MVĮ konkurencingumo didinimo pasaulinėje rinkoje;

(24) MVĮ susiduria su bendrais iššūkiais, kurie taip labai neveikia didesnių įmonių. Tie bendri iššūkiai, be kita ko, yra finansų gavimas, kvalifikuotų darbuotojų įdarbinimas, jų administracinės naštos palengvinimas, kūrybiškumo ir inovacijų taikymas, *inter alia*, vykdant viešuosius pirkimus, ir patekimas į pasaulines rinkas ir vertės grandines, siekiant plėtoti savo tarptautinimo veiklą. Pagal Programą tokių rinkos nepakankamumų klausimai turėtų būti sprendžiami proporcingai, kartu be reikalo neiškreipiant konkurencijos vidaus rinkoje. Programoje taip pat turėtų būti atsižvelgta į ypatingus poreikius, kuriuos turi konkrečių rūšių MVĮ, pavyzdžiui, labai mažos įmonės, paslaugų srities MVĮ ir amatų srities MVĮ, taip pat MVĮ, kuriose dirba savarankiškai dirbantys asmenys, laisvųjų profesijų atstovai bei socialinės ekonomikos įmonės. Socialinės ekonomikos įmones Sąjungoje sudaro įvairių rūšių įmonės ir subjektai, veikiantys socialinės ekonomikos srityje, kaip antai kooperatyvai, savidraudos draugijos, ne pelno asociacijos, fondai, socialinės įmonės ir kitų formų įmonės. Kadangi pagrindinį dėmesį tokios įmonės skiria ne pelno gavimui, o bendros vertės ir socialinio poveikio žmonėms kūrimui, jos, reinvestuodamos didžiausią savo pelno ar antpelnio dalį į savo tikslus, gali veikti kaip socialinių inovacijų, skaidraus valdymo ir solidarumo varomoji jėga. Dėmesio taip pat reikėtų skirti konkretiems galimų naujų verslininkų, pavyzdžiui, jaunų verslininkų, verslininkių ir vyresnio amžiaus asmenų ir asmenų su negalia, poreikiams;

(25) Programoje apie MVĮ turėtų būti kalbama, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB ([13]). Taikydama šį reglamentą MVĮ atžvilgiu Komisija turėtų konsultuotis su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, be kita ko, su valstybių narių MVĮ atstovaujančiomis viešosiomis ir privačiosiomis organizacijomis ir prekybos skatinimo organizacijomis;

(26) Programa turėtų būti remiama ir skatinama inovacijų kultūra, plėtojant pramonės ekosistemas, galinčias paskatinti verslo startuolių steigimą ir MVĮ augimą, daugiausia dėmesio skiriant visoms MVĮ, galinčioms įveikti iššūkius, kuriuos kelia žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir vis konkurencingesnė ir sparčiai kintanti aplinka. Programa turėtų būti siekiama remti inovacijų diegimo procesą, skatinant taikyti naujus bendradarbiavimu grindžiamus verslo modelius, tinklaveiką ir dalytis žiniomis bei ištekliais, be kita ko, klasterių ir verslo tinklų organizacijų Europos partnerystėse;

([13]) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

(27) kuriant darbo programas, skirtas paramai MVĮ teikti, reikėtų atsižvelgti į MVĮ strategijos ir iniciatyvos „Small Business Act“ strateginės nuostatas ir į kontekstą, kuriame veikia MVĮ, kaip aprašyta MVĮ veiklos rezultatų apžvalgoje. Be to, reikėtų atkreipti dėmesį į MVĮ atstovų tinklą;

(28) dauguma Sąjungos konkurencingumo problemų yra susijusios su MVĮ sunkumais įgyjant galimybę gauti finansavimą. Tie sunkumai kyla dėl to, kad MVĮ sunku įrodyti savo kreditingumą ir jos neturi pakankamai turto, kuriuo garantuotų skolą (t. y. užstato / garantijos), arba dėl to, kad nežino apie mechanizmus, kuriais remiama jų veikla ir kurie jau egzistuoja Sąjungos, nacionaliniu ar vietos lygmenimis. Papildomi finansavimo iššūkiai kyla dėl to, kad, siekdamos išlikti konkurencingomis, MVĮ turi dalyvauti, *inter alia*, inovacijų diegimo veikloje, skaitmeninime ir tarptautinime, taip pat kelti savo darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti. Nepakankamos galimybės gauti finansavimą neigiamai veikia įmonių steigimo, augimo ir išlikimo lygius, taip pat naujų verslininkų parengtumą perimti gyvybingas bendroves, kai jos perduodamos;

(29) pagrindinė įmonių augimo Sąjungoje kliūtis – įgūdžių trūkumas. Siekiant skatinti verslumą Sąjungoje ir remti MVĮ augimą bei jų skaitmeninę ir žaliąją pertvarką, Programa turėtų būti skatinama ir lengviau suteikiama galimybė MVĮ įgyti įgūdžių ir dalyvauti mentorystės programose, ir ypač tobulinti technologinius, verslumo ir vadovavimo įgūdžius. Šiuos veiksmus Komisija turėtų derinti su iniciatyvomis, kurių imamasi pagal kitas Sąjungos, nacionalines ir regionines programas, kad būtų daugiau sinergijų ir išvengta dubliavimosi;

(30) siekiant pašalinti rinkos nepakankamumo atvejus ir užtikrinti, kad MVĮ, įskaitant startuolius ir veiklą plečiančias įmones, toliau išliktų Sąjungos ekonomikos konkurencingumo pagrindu, MVĮ reikia suteikti papildomą paramą skolos ir nuosavo kapitalo priemonių, nustatytų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523 ([14]) įsteigto „InvestEU“ fondo MVĮ politikos liniją, forma. Paskolų garantijų priemonė, pradėta taikyti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1287/2013 ([15]), suteikia neabejotiną pridėtinę vertę ir turėtų teigiamai prisidėti prie ne mažiau kaip 500 000 MVĮ veiklos. Daugiau dėmesio galėtų būti skiriama tam, kad potencialūs naudos gavėjai būtų geriau informuoti apie programos „InvestEU“ prieinamumą MVĮ;

(31) veiksmais pagal Programą turėtų būti siekiama joje iškeltų politikos tikslų ne tik teikiant dotacijas, bet ir sudarant palankesnes sąlygas naudotis finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis, nustatytomis pagal „InvestEU“ fondo MVĮ politikos liniją, ir jais turėtų būti stiprinamos sinergijos su kitomis Sąjungos programomis. Visi veiksmai turėtų teikti aiškią Sąjungos pridėtinę vertę;

(32) Programa veiksmingai turėtų būti užtikrinama parama MVĮ per visą jų gyvavimo ciklą, pradedant pagalba MVĮ rasti partnerius bendriems projektams ir baigiant komercializacija bei patekimu į rinką, gebėjimų stiprinimu ir bendradarbiavimo per klasterius ir verslo tinklų organizacijas skatinimu. Ja taip pat turėtų būti remiama žalioji ir skaitmeninė MVĮ pertvarka ir ji turėtų būti grindžiama unikaliomis žiniomis ir ekspertinėmis žiniomis apie MVĮ, taip pat ilgalaike patirtimi, įgyta dirbant su Sąjungos, nacionaliniais ar regioniniais suinteresuotaisiais subjektais. Ta parama turėtų būti grindžiama Europos įmonių tinklo (toliau – EĮT) patirtimi naudojant vieno langelio sistemą, siekiant didinti MVĮ konkurencingumą ir plėtoti jų verslą vidaus rinkoje ir už jos ribų. EĮT toliau teikia paslaugas kitų Sąjungos programų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695 ([16]) įsteigtos programos „Europos horizontas“, vardu naudodamas tų programų finansinius išteklius. EĮT taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ aktyviau dalyvauti rengiant vidaus rinkos politikos iniciatyvas, pavyzdžiui, viešųjų pirkimų ir standartizavimo procesų srityse. EĮT turėtų gerinti bendradarbiavimą su Europos skaitmeninių inovacijų centrais pagal Skaitmeninės Europos programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/694 ([17]), ir

([14]) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).

([15]) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1287/2013, kuriuo sukuriama 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 33).

([16]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L …, 2021 5 12).

([17]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L …, 2021 5 11).

„InvestEU“ konsultacijų centru. Be to, sėkminga mentorystės sistema „*Erasmus* jauniesiems verslininkams“ turėtų būti taikoma toliau kaip priemonė, kuria suteikiama galimybė naujiems verslininkams ar jais tapti siekiantiems asmenims įgyti verslo ir valdymo patirties, juos suvedant su patyrusiais kitų valstybių verslininkais ir jiems mokantis iš šių patyrusių verslininkų, taip ugdant jų verslumo talentą. Programa turėtų išplėsti savo geografinę aprėptį ir taip atverti daugiau tinkamų galimybių verslininkams, kai aktualu, papildant kitas Sąjungos iniciatyvas;

(33) reikėtų dėti papildomų pastangų siekiant mažinti administracinę naštą ir didinti Programos iniciatyvų prieinamumą, sumažinant MVĮ išlaidas, atsirandančias dėl sudėtingų paraiškų teikimo procesų ir dalyvavimo reikalavimų. Tame kontekste EĮT turėtų būti pagrindinis informacinis centras MVĮ, kurios yra suinteresuotos gauti Sąjungos lėšas, veikiantis pagal vieno langelio sistemą ir teikiantis joms pritaikytas gaires. Svarbu remtis esamų MVĮ rėmimo priemonių taikymo patirtimi kartu išliekant pasirengusiems pritaikyti jas atsižvelgiant į kintančias vidaus rinkoje MVĮ taikomas sąlygas, visų pirma tas, kurios yra susijusios su skaitmeninimu ir reglamentavimo našta;

(34) kadangi klasteriai sukuria palankią ir atsparią verslo aplinką, jie yra strateginė priemonė, skirta MVĮ konkurencingumui ir veiklos plėtimui remti. Jie gali sudaryti palankesnes sąlygas pramonės, įskaitant paslaugų sektorių, žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai ir stiprinti ekonominį regionų vystymąsi, skatindami augimą ir kurdami darbo vietas. Svarbu, kad bendros klasterių iniciatyvos pasiektų kritinę masę, nes tai paspartintų MVĮ plėtrą. Susiedami specializuotas pramonės ekosistemas, klasteriai MVĮ atveria naujų verslo galimybių ir veiksmingiau integruoja jas į Sąjungos ir pasaulines strateginės vertės grandines. Reikėtų teikti paramą tarpvalstybinių ir tarpregioninių partnerystės strategijų rengimui ir bendros veiklos įgyvendinimui, remiant Europos klasterių bendradarbiavimo platformai ir jos Europos efektyvaus išteklių naudojimo žinių centrui. Parama taip pat turėtų apimti pagalbą MVĮ buriantis į komandas su MVĮ iš trečiųjų valstybių. Tvari partnerystė turėtų būti skatinama teikiant nuolatinį finansavimą, jeigu pasiekiami veiklos rezultatai ir tarpinės reikšmės. Tiesioginė parama MVĮ turėtų būti nukreipiama per klasterių organizacijas šioms sritims: pažangių technologijų diegimo skatinimui, naujiems verslo modeliams, mažo anglies dioksido kiekiu ir efektyviu išteklių naudojimu pagrįstiems sprendimams, kūrybingumui ir projektams, kvalifikacijos kėlimui, talento pritraukimui, verslumo skatinimui ir tarptautinimui. Kiti specializuoti MVĮ paramos dalyviai turėtų būti susieti su ta tiesiogine parama MVĮ, kad pramonės transformacija ir pažangiosios specializacijos strategijų įgyvendinimas būtų lengvesnis. Todėl Programa turėtų būti prisidedama prie Sąjungos inovacijų centrų, visų pirma jos skaitmeninių inovacijų centrų, veiklos ir investicijų pagal sanglaudos politiką bei programą „Europos horizontas“ ir plėtojamos sąsajos su šiais centrais bei investicijomis. Taip pat galėtų būti išnagrinėtos sinergijos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) XXXX/XXX ([18]) įsteigta programa „Erasmus+“;

(35) Programa turėtų padėti stiprinti įmonių, ypač MVĮ, ir universitetų, mokslinių tyrimų centrų ir kitų institucijų, dalyvaujančių žinių kūrimo ir sklaidos veikloje, ryšius. Šie ryšiai galėtų padėti pagerinti įmonių gebėjimus spręsti strateginius uždavinius, kylančius dėl naujo tarptautinio konteksto;

(36) dėl jų mažesnio dydžio MVĮ susiduria su specifinėmis augimo kliūtimis. Joms ypač sunku augti ir plėsti tam tikrą savo verslo veiklą. Remiantis MVĮ priemonės ir Sąjungos klasterių projektų, skirtų naujoms pramonės vertės grandinėms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1291/2013 ([19]) įsteigtą programą „Horizontas 2020“, sėkme ir juos įgyvendinant išmoktomis pamokomis bei įgyta patirtimi, Programa turėtų būti teikiama parama MVĮ veiklai plėsti visais esminiais jų vystymosi etapais, įskaitant paramą tarptautinimui, inovacijų diegimui ir komercializacijos veiklai. Ta parama papildytų Europos inovacijų tarybos paramą pagal programą „Europos horizontas“, kuria daugiausia dėmesio bus skiriama proveržio ir perversminėms inovacijoms (o tuo pačiu ir novatoriškoms MVĮ), ypač susikoncentruojant į rinkas kuriančias inovacijas, kartu remiant visų rūšių inovacijas, įskaitant palaipsnes inovacijas;

([18]) ... m. ... ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) XXXX/XXX, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

([19]) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 104).

(37) kūrybiškumas ir visų rūšių inovacijos, be kita ko, inovacijos, kuriomis yra siekiama padidinti išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą, yra itin svarbūs veiksniai, užtikrinantys Sąjungos pramonės vertės grandinių konkurencingumą. Jie iš esmės skatina verslo ir pramonės sektorių modernizavimą ir prisideda prie pažangaus, įtraukaus ir tvaraus augimo. Tačiau MVĮ tai diegia pernelyg lėtai. Todėl Programa turėtų būti remiami tiksliniai veiksmai, tinklai ir partnerystės, skirti kūryba grindžiamoms inovacijoms, kad MVĮ galėtų įveikti iššūkius, kuriuos kelia žalioji ir skaitmeninė pertvarka, visose pramonės vertės grandinėse ir visose ekosistemose;

(38) Europos standartai – svarbūs vidaus rinkos veiksniai. Juos būtina taikyti norint užtikrinti įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumą. Europos standartai taip pat yra esminė priemonė, kuria remiami Sąjungos teisės aktai ir kelių svarbiausių sričių, kuriose yra siekiama skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, politika, pavyzdžiui, energetikos, klimato kaitos ir aplinkos apsaugos, informacijos ir ryšių technologijos, tvaraus išteklių naudojimo ir perdirbimo, inovacijų, produktų saugos, vartotojų apsaugos, darbuotojų saugos bei darbo sąlygų ir senėjančios gyventojų populiacijos, taigi, tie standartai yra naudingi apskritai visai visuomenei. Siekiant kuo labiau padidinti jų indėlį, patirtis parodė, kad būtina patobulinti standartų rengimo spartą bei savalaikiškumą ir dėti daugiau pastangų, kad būtų įtraukti visi atitinkami suinteresuotieji subjektai, įskaitant tuos, kurie atstovauja vartotojams;

(39) standartizavimo veikla Europoje reglamentuojama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1025/2012 ([20]) ir ji yra vykdoma taikant ilgalaikę viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, be kurios nebūtų įmanoma pasiekti tame reglamente iškeltų tikslų, taip pat Sąjungos bendrosios bei sektorių standartizavimo politikos tikslų;

(40) gerai veikianti bendra finansinės ir nefinansinės atskaitomybės sistema yra labai svarbi vidaus rinkai, veiksmingam finansų rinkų veikimui ir integruotos finansinių paslaugų rinkos įgyvendinimui bankų sąjungos ir kapitalo rinkų sąjungos kontekste;

(41) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 ([21]) Tarptautinių apskaitos standartų valdybos priimti tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (toliau – TFAS) ir susiję TFAS aiškinimo komiteto išaiškinimai turi būti įtraukti į Sąjungos teisę, kad juos galėtų taikyti bendrovės, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje Sąjungos rinkoje, tik tuo atveju, jeigu TFAS atitinka tame reglamente nustatytus kriterijus, įskaitant reikalavimą, kad ataskaitos apibūdintų tikrą ir teisingą vaizdą, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/34/ES ([22]), ir kad jos prisidėtų prie Europos visuomenės gerovės. Tokius tarptautinius apskaitos standartus reikia parengti skaidriu ir demokratinę atskaitomybę užtikrinančiu būdu. Dėl to TFAS daro didelę įtaką vidaus rinkos veikimui ir todėl Sąjunga yra tiesiogiai suinteresuota, kad dėl to proceso, kuriuo TFAS yra rengiami ir tvirtinami, standartai atitiktų vidaus rinkos teisės sistemos reikalavimus. Todėl yra svarbu Programoje nustatyti tinkamą TFAS fondo finansavimo tvarką;

(42) atsižvelgiant į Europos finansinės atskaitomybės patariamosios grupės (toliau – EFRAG) vaidmenį vertinant, ar TFAS atitinka Sąjungos bendrovių teisės ir politikos reikalavimus, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1606/2002, Sąjungai taip pat būtina užtikrinti, kad EFRAG finansavimas būtų stabilus, ir dėl to prisidėti prie to finansavimo pagal Programą. EFRAG techninė veikla turėtų būti sukoncentruota į techninių rekomendacijų dėl TFAS tvirtinimo teikimą Komisijai, taip pat į dalyvavimą tinkamu Sąjungos lygmeniu tų TFAS rengimo procese, ir ja turėtų būti užtikrinama, kad tarptautinių standartų nustatymo procese būtų tinkamai atsižvelgiama į Sąjungos interesus. Tie interesai turėtų apimti atsargumo sąvoką, tolesnį reikalavimo dėl tikro ir teisingo vaizdo, kaip nustatyta Direktyvoje 2013/34/ES, pateikimo laikymąsi ir Europos visuomenės gerovę, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1606/2002, atsižvelgiant į TFAS poveikį finansiniam stabilumui ir ekonomikai. Buvo įsteigta Europos bendrovių ataskaitų

([20]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

([21]) 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo (OL L 243, 2002 9 11, p. 1).

([22]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

laboratorija kaip EFRAG dalis, kad būtų skatinamos inovacijos ir plėtojama bendrovių ataskaitų rengimo geriausia praktika. Ji veikia kaip forumas, kuriame bendrovės ir investuotojai gali dalytis geriausia patirtimi, visų pirma nefinansinių ataskaitų ir tvarumo ataskaitų klausimais. Remdamasi šiuo darbu EFRAG taip pat turėtų prisidėti rengiant nefinansinių ataskaitų teikimo standartus;

(43) kalbant apie teisės aktų nustatyto audito sritį, 2005 m. Stebėsenos grupė (tarptautinė organizacija, atsakinga už Tarptautinės buhalterių federacijos (toliau – TBF) valdymo reformos priežiūrą) įsteigė Viešojo intereso priežiūros tarybą (toliau – PIOB). PIOB vaidmuo – prižiūrėti procesą, kurio rezultatas yra tarptautinių audito standartų (toliau – ISA) priėmimas, ir kitą su viešuoju interesu susijusią TBF veiklą. ISA gali būti patvirtinami taikymui Sąjungoje, jeigu jie visų pirma parengti laikantis tinkamos procedūros, viešosios priežiūros ir skaidrumo, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/43/EB ([23]) 26 straipsnį. Atsižvelgiant į ISA taikymą Sąjungoje ir į svarbų PIOB vaidmenį užtikrinant, kad ISA atitiktų Direktyvoje 2006/43/EB nustatytus reikalavimus, svarbu, kad Programoje būtų numatyta tinkama PIOB finansavimo tvarka;

(44) Sąjunga prisideda prie aukšto vartotojų apsaugos lygio užtikrinimo, vartotojų įgalinimo ir to, kad vidaus rinkoje jiems būtų skiriama daugiausia dėmesio, remdama ir papildydama valstybių narių politiką, siekiant užtikrinti, kad piliečiai, kaip vartotojai, galėtų pasinaudoti visais vidaus rinkos privalumais ir kad piliečiams naudojantis tais privalumais konkrečiomis priemonėmis būtų tinkamai užtikrinta jų sauga ir teisinių bei ekonominių interesų apsauga. Taip pat Sąjungai būtina užtikrinti, kad vartotojų ir produktų saugos teisės aktai būti tinkamai bei vienodai taikomi vietoje ir kad įmonėms būtų sudarytos vienodos sąlygos, taigi sąžininga konkurencija vidaus rinkoje. Be to, būtina įgalinti vartotojus, juos skatinti ir padėti jiems rinktis tvarius ir informacija pagrįstus sprendimus, taip prisidedant prie tvarios, energiją ir išteklius efektyviai naudojančios žiedinės ekonomikos;

(45) Programa turėtų būti siekiama didinti vartotojų, įmonių bei pilietinės visuomenės atstovų ir valdžios institucijų informuotumą apie Sąjungos vartotojų apsaugos ir saugos teisės aktus. Ja taip pat nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis turėtų būti įgalinami vartotojai ir jiems atstovaujančios organizacijos. Ja tai turėtų būti daroma visų pirma remiant Europos vartotojų organizaciją (BEUC) (pranc. *Bureau Européen des Unions de Consommateurs*), kuri yra seniai įsitvirtinusi ir plačiai pripažinta nevyriausybinė organizacija, atstovaujanti vartotojų interesams visose atitinkamose Sąjungos politikos srityse, o tai sudarė sąlygas tai organizacijai kurti didesnę sinergiją, kad būtų sustiprintas vartotojų teisių gynimas. Ja tai taip pat turėtų būti daroma remiant Europos vartotojų atstovavimo standartizacijos srityje koordinavimo asociaciją (ANEC), kuri atstovauja vartotojų interesams standartizacijos klausimais. Vykdant minėtą veiklą ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas naujiems rinkos poreikiams, susijusiems su tvaraus vartojimo skatinimu, visų pirma sutelkiant dėmesį į veiksmus, kuriais kovojama su suplanuoto produktų nusidėvėjimo praktika, kuri yra klaidinanti, ir kitokia klaidinančia praktika, pavyzdžiui, klaidingais teiginiais apie ekologiškumą, geriau informuojant vartotojus apie produktų patvarumą ir taisymo galimybes. Ypatingas dėmesys taip pat turėtų būti skirtas siekiant užkirsti kelią pažeidžiamumui ir iššūkiams, kylantiems dėl ekonomikos skaitmeninimo, kiek tai susiję, pavyzdžiui, su susietaisiais produktais, daiktų internetu, dirbtiniu intelektu ir algoritmų naudojimu, ir naujų vartojimo modelių ir verslo modelių kūrimo. Programa turėtų būti remiami veiksmai, skirti atitinkamos informacijos apie rinkas rengimui, įskaitant Sąjungos vartotojų suvestinių skelbimą;

(46) Programa turėtų būti remiamos nacionalinės kompetentingos institucijos, įskaitant atsakingas už produktų saugos stebėseną, kurios visų pirma bendradarbiauja per Sąjungos skubių pranešimų apie pavojingus produktus sistemą. Ja taip pat turėtų būti remiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/95/EB ([24]) ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008 dėl vartotojų apsaugos ir produktų saugos vykdymo užtikrinimas bei Vartotojų apsaugos

([23]) 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL L 157, 2006 6 9, p. 87).

([24]) 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4).

bendradarbiavimo tinklas ir tarptautinis bendradarbiavimas tarp atitinkamų valdžios institucijų trečiosiose valstybėse ir Sąjungoje. Programa taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti visų vartotojų ir komercinės veiklos subjektų galimybes naudotis kokybišku neteisminiu ginčų sprendimu, elektroniniu ginčų sprendimu ir gauti informacijos apie dalyvavimo ieškiniuose dėl teisių gynimo procesą;

(47) Programa taip pat turėtų būti remiamas Europos vartotojų centrų tinklas, kuris padeda vartotojams naudotis savo Sąjungos vartotojų teisėmis, kai prekes ir paslaugas jie perka kertant sieną vidaus rinkoje ir Europos ekonominėje erdvėje internetu arba keliaudami. Tinklas, kurį sudaro 29 centrų ir kuris yra bendrai finansuojamas pagal Sąjungos vartotojų programas daugiau kaip 15 metų, pademonstravo savo pridėtinę vertę stiprinant vartotojų ir komercinės veiklos subjektų pasitikėjimą vidaus rinka. Šis tinklas per metus išnagrinėja daugiau kaip 120 000 vartotojų užklausų ir palaiko ryšį su milijonais piliečių vykdydamas spaudos ir internetinę informavimo veiklą. Tai vienas iš labiausiai vertinamų piliečiams pagalbą teikiančių tinklų Sąjungoje ir dauguma iš jo centrų turi kontaktinius centrus, teikiančius rekomendacijas dėl vidaus rinkos teisės klausimų, pavyzdžiui, dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB ([25]). Iš šio tinklo vertinimo matyti, kad yra svarbu jog centrai tęstų savo veiklą. Europos vartotojų centrų tinklas taip pat gali būti svarbus informacijos apie iššūkius ir problemas, su kuriais vartotojai susiduria vietos lygmeniu ir kurie yra svarbūs formuojant Sąjungos politiką ir ginant vartotojų interesus, šaltinis. Taip pat yra planų, kad tinklas sudarys abipusius susitarimus su panašiomis įstaigomis trečiosiose valstybėse;

(48) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB ([26]), 2005/29/EB ([27]), 2011/83/ES ([28]), (ES) 2019/2161 ([29]) ir (ES) 2020/1828 ([30]) buvo priimtos siekiant užtikrinti, *inter alia*, vienodas sąlygas vartotojams visoje vidaus rinkoje, kiek tai susiję su tarpvalstybiniais klausimais, pavyzdžiui, reikalavimų neatitinkančių produktų pardavimo variklinių transporto priemonių sektoriuje, dvejopų produktų kokybės standartų arba problemų, su kuriomis susiduria keleiviai atšaukus skrydį arba ilgam laikui atidėjus skrydį, atvejais. Jomis taip pat siekiama stiprinti valstybių narių vykdymo užtikrinimo pajėgumus, didinti produktų saugą ir stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą bei didinti naujas teisių gynimo galimybes, visų pirma kompetentingiems subjektams pareiškiant atstovaujamuosius ieškinius. 2017 m. gegužės mėnesį Komisijai atlikus Sąjungos vartotojų teisės ir rinkodaros teisės tinkamumo patikrą buvo nustatyta, kad reikia geriau užtikrinti taisyklių vykdymą ir palengvinti teisių gynimą, kai vartotojai patiria žalą dėl vartotojų teisės aktų pažeidimo. Atsižvelgiant į tą tinkamumo patikrą, pirmenybė turėtų būti teikiama visapusiškam tų direktyvų ir veiksmų įgyvendinimui ir jų tarpvalstybinio vykdymo užtikrinimo skatinimui;

(49) piliečiams finansų rinkų veikimas daro ypač didelę įtaką, todėl jie turėtų būti išsamiau informuojami apie susijusias teises, riziką ir naudą. Finansų rinkos – ypač svarbus vidaus rinkos komponentas ir joms būtina stabili reglamentavimo ir priežiūros sistema, užtikrinanti ne tik finansinį stabilumą ir tvarią ekonomiką, bet taip pat aukštą vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų, įskaitant neprofesionaliuosius investuotojus, santaupų turinčius asmenis, draudėjus, pensijų fondų narius ir naudos gavėjus, individualius akcininkus, paskolos gavėjus ir

([25]) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

([26]) 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas (OL L 80, 1998 3 18, p. 27).

([27]) 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

([28]) 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

([29]) 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES, kiek tai susiję su geresniu Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklių vykdymo užtikrinimu ir modernizavimu (OL L 328, 2019 12 18, p. 7).

([30]) 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1828 dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB (OL L 409, 2020 12 4, p. 1).

MVĮ, apsaugos lygį. Programa turėtų prisidėti prie vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų galimybių dalyvauti formuojant politiką didinimo, be kita ko, rengiant ir skleidžiant aiškią, išsamią ir naudotojui palankią informaciją apie finansų rinkose teikiamus produktus;

(50) todėl Programa turėtų toliau remti konkrečią veiklą, įtrauktą į 2017–2020 m. pajėgumų stiprinimo programą, siekiant labiau įtraukti vartotojus ir kitus galutinius finansinių paslaugų gavėjus formuojant Sąjungos politiką, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/826 ([31]), kuria buvo tęsiamas bandomasis projektas bei 2012–2017 m. parengiamieji veiksmai. Tai būtina siekiant užtikrinti, kad politikos formuotojai būtų supažindinti ne tik su finansų sektoriaus profesionalų, bet ir kitų suinteresuotųjų subjektų požiūriu, ir užtikrinti geresnį atstovavimą vartotojų interesams ir kitiems galutiniams finansinių paslaugų gavėjams. Turėtų būti nuolat plėtojama Programos metodika ir geriausia praktika, susijusi su būdais, kaip padidinti vartotojų ir galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimą siekiant nustatyti klausimus, aktualius formuojant Sąjungos politiką, ir užtikrinti vartotojų interesų apsaugą finansinių paslaugų srityje. Tai turėtų pagerinti finansinių paslaugų politiką, visų pirma tą politiką, kuria siekiama puoselėti geresnį visuomenės išmanymą apie aktualius finansinio reguliavimo klausimus ir didesnį finansinį raštingumą;

(51) bandomojo projekto bei 2012–2017 m. parengiamųjų veiksmų kontekste Komisija po paskelbto metinio kvietimo teikti pasiūlymus skyrė dotacijas dviem organizacijoms. Tos dvi organizacijos – „Finance Watch“, įsteigta 2011 m. pagal Belgijos teisę kaip tarptautinė ne pelno asociacija suteikus Sąjungos dotacijas, ir „Better finance“, kuri pradėjo veiklą 2009 m. keletą kartų perorganizavus ir pervadinus anksčiau egzistavusias Europos investuotojų ir akcininkų federacijas. Pagal Reglamentą (ES) 2017/826 įsteigtoje pajėgumų stiprinimo programoje tos pačios dvi organizacijos nurodytos esančios vienintelės paramos gavėjos. Todėl įgyvendinant Programą reikia toliau bendrai finansuoti tas organizacijas. Tačiau šiam finansavimui turėtų būti taikomas išsamus siekiamų tikslų įgyvendinimo veiksmingumo ir poveikio vertinimas. Šiuo atžvilgiu, jeigu atsirastų kitų galimų paramos gavėjų, kurių vienas iš pagrindinių tikslų ir veiksmų yra atstovauti vartotojų ir galutinių naudotojų interesams Sąjungos lygmeniu, o jų narystė būtų grindžiama plačia geografine aprėptimi ir interesų įvairove, kvietimas pareiškėjams teikti pasiūlymus turėtų būti jiems atviras;

(52) siekiant, kad vartotojai būtų apsaugoti ir kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingam vidaus rinkos veikimui, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityje būtina užtikrinti aukštą sveikatos apsaugos lygį. Saugi ir tvari maisto produktų tiekimo grandinė yra būtina visuomenės ir vidaus rinkos veikimo sąlyga. Tarpvalstybinių sveikatos krizių ir situacijų, kai dėl maisto prasideda panika, prevencija yra itin svarbi, nes jos sutrikdo vidaus rinkos veikimą, apribodamos asmenų ir prekių judėjimą bei sutrikdydamos gamybą ir vartojimą. Todėl Programa turėtų būti remiami konkretūs veiksmai, pavyzdžiui, neatidėliotinų priemonių nustatymas krizių situacijų, kurios daro poveikį gyvūnų ir augalų sveikatai, atveju;

(53) bendrasis Sąjungos teisės tikslas augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityje – užtikrinti aukštą žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos lygį visoje maisto grandinėje, remti gyvūnų gerovės didinimą, prisidėti prie aukšto lygio vartotojų apsaugos bei informavimo ir aukšto lygio aplinkos apsaugos, be kita ko, siekiant išsaugoti biologinę įvairovę ir atsižvelgiant į padėtį, susidariusią dėl galimo klimato kaitos poveikio valstybėse narėse, kartu didinant maisto produktų bei pašarų gamybos tvarumą ir prisidedant prie apsirūpinimo maistu saugumo ir prieinamų kainų užtikrinimo, mažinant maisto švaistymą, gerinant produktų kokybės standartus visoje Sąjungoje, ir didinant Sąjungos maisto bei pašarų pramonės konkurencingumą ir intensyvinant darbo vietų kūrimą, be kita ko, skatinant mokslinius tyrimus ir inovacijas;

([31]) 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/826 dėl 2017–2020 m. Sąjungos programos, skirtos remti konkrečiai veiklai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką, nustatymo (OL L 129, 2017 5 19, p. 17).

(54) atsižvelgiant į specifinį veiksmų, kurių imamasi siekiant užtikrinti aukšto lygio žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą, pobūdį, šiame reglamente reikia nustatyti specialius tinkamumo finansuoti kriterijus, susijusius su dotacijų skyrimu ir viešųjų pirkimų naudojimu. Visų pirma, pasinaudojant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 ([32]) (toliau – Finansinis reglamentas) nustatyto netaikymo atgaline data principo išimtimi, neatidėliotinų priemonių išlaidos, atsižvelgiant į jų skubumą ir nenuspėjamumą, turėtų būti laikomos tinkamomis finansuoti, įskaitant išlaidas, patirtas nustačius įtariamą ligos ar kenkėjų atsiradimą, jeigu atsiradimas vėliau patvirtinamas ir apie jį pranešama Komisijai. Atitinkamus biudžetinius įsipareigojimus prisiimti ir tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą atlikti turėtų Komisija po to, kai pasirašomi teisiniai įsipareigojimai ir įvertinami valstybių narių pateikti mokėjimo prašymai. Išlaidos taip pat turėtų būti laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu jos skirtos priežiūros, prevencijos ir apsaugos priemonėms, kurių imamasi tuo atveju, jeigu atsiranda tiesioginė grėsmė Sąjungos sveikatos būklei dėl to, kad trečiosios valstybės, valstybės narės teritorijoje arba užjūrio šalyse ir teritorijose pasireiškia ar plinta tam tikros gyvūnų ligos ir zoonozės, taip pat jeigu jos skirtos apsaugos priemonėms, kurių imamasi, ar kitiems susijusiems veiksmams, kurie atliekami, siekiant kontroliuoti augalų sveikatos būklę Sąjungoje;

(55) atsižvelgiant į didėjančią globalizaciją augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityje, valstybių narių vykdoma oficialioji kontrolė yra itin svarbi priemonė siekiant patikrinti ir stebėti, ar įgyvendinami atitinkami Sąjungos reikalavimai, jų laikomasi ir užtikrinamas jų vykdymas, be kita ko, importo atžvilgiu. Oficialiosios kontrolės sistemų veiksmingumas ir efektyvumas yra labai svarbus siekiant išlaikyti aukštą saugos lygį visoje maisto grandinėje bei vartotojų pasitikėjimą, kartu užtikrinti aukšto lygio aplinkos ir gyvūnų gerovės apsaugą. Tokioms kontrolės priemonėms turėtų būti teikiama Sąjungos finansinė parama. Visų pirma, finansinis įnašas turėtų būti skirtas Europos Sąjungos etaloninėms laboratorijoms, siekiant padėti joms padengti išlaidas, susijusias su Komisijos patvirtintų darbo programų įgyvendinimu, ir jis gali būti prieinamas nacionalinėms augalų ir gyvūnų sveikatos etaloninėms laboratorijoms, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/625 ([33]) turi naudotis valstybių narių teikiamais tinkamais finansiniais ištekliais, su sąlyga, kad galima aiškiai įrodyti, jog vykdomi veiksmai teikia Sąjungos pridėtinę vertę ir kad pagal Programą skiriama pakankamai lėšų tiems veiksmams remti. Be to, kadangi oficialiosios kontrolės veiksmingumas taip pat priklauso nuo to, ar kontrolės institucijos turi kvalifikuotų darbuotojų, turinčių tinkamų žinių apie Sąjungos teisę, Sąjunga turėtų galėti prisidėti prie jų mokymo bei atitinkamų mainų programų, kurias rengia kompetentingos institucijos;

(56) atsparumas antimikrobinėms medžiagoms yra didėjanti sveikatos problema Sąjungoje ir visame pasaulyje. Todėl turėtų būti įmanoma pagal Programą bendrai finansuoti priemones, kuriomis remiama kova su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms;

(57) pagal Programą vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 tobulinama, rengiama ir skleidžiama aukštos kokybės Europos statistika yra itin svarbi priimant įrodymais pagrįstus sprendimus. Europos statistika turėtų būti teikiama laiku ir turėtų prisidėti įgyvendinant Sąjungos politiką, nurodytą SESV, visų pirma sustiprintą ir integruotą ekonomikos valdymą, socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą, tvarų vystymąsi, žemės ūkio politiką, socialinį Europos ir globalizacijos aspektą;

([32]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

([33]) 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

(58) Europos statistika būtina Sąjungoje priimant sprendimus ir vertinant Sąjungos iniciatyvų rezultatus bei poveikį. Todėl svarbu užtikrinti nuolatinį Europos statistikos teikimą ir tobulinimą laikantis visą Sąjungą apimančio požiūrio ir žvelgiant plačiau nei vidaus rinkos perspektyva, kad būtų apimama visų rūšių Sąjungos veikla ir politikos sritys, įskaitant verslo subjektų ir piliečių įgalinimą priimti informacija pagrįstus sprendimus;

(59) atsižvelgiant į horizontalųjį Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos, kaip tai suprantama Reglamente (EB) Nr. 223/2009, sistemos pobūdį, jai taikomi specialūs reikalavimai, visų pirma reikalavimai, nustatyti tame reglamente, dėl statistikos principų laikymosi, taip pat Europos statistikos sistemos veikimo ir jos valdymo, įskaitant Europos statistikos sistemos komitetui ir Komisijai (Eurostatui) pavestą vaidmenį ir užduotis, statistinės veiklos programavimo nustatymą ir įgyvendinimą;

(60) Programos dalies, susijusios su Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos sistema, projektas pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 buvo pateiktas Europos statistikos sistemos komitetui iš anksto išnagrinėti;

(61) Sąjunga ir valstybės narės yra įsipareigojusios pirmauti įgyvendinant Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. Prisidėdamos siekiant Darbotvarkės iki 2030 m. tikslų Sąjunga ir valstybės narės skatins stiprios, tvaresnės, įtraukesnės, saugesnės ir labiau klestinčios Europos kūrimą. Programa turėtų padėti įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m., be kita ko, derinant darnaus vystymosi ekonominius, socialinius ir aplinkos aspektus, ir tuo tikslu parodyti aiškų ir akivaizdų įsipareigojimą integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus;

(62) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą laikantis Sąjungos įsipareigojimų įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, šia Programa ketinama prisidėti prie klimato politikos veiksmų integravimo ir prie bendro tikslo – 30 % Sąjungos biudžeto išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti – pasiekimo. Atitinkami veiksmai bus nustatyti Programos rengimo ir įgyvendinimo metu, o atliekant atitinkamus vertinimus ir peržiūros procedūras jie bus pakartotinai įvertinti. Šiame kontekste Programa turėtų būti remiama veikla, kuria laikomasi klimato ir aplinkos standartų bei Sąjungos prioritetų ir nedaroma reikšmingos žalos aplinkosaugos tikslams, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852 ([34]);

(63) šiuo reglamentu nustatomas Programos finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai metinės biudžeto sudarymo procedūros metu turi būti svarbiausia orientacinė suma, kaip tai suprantama 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ([35]), 18 punkte;

(64) Europos ekonominės erdvės susitarime ([36]) numatyta, kad Sąjunga bei jos valstybės narės ir Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) narėmis esančios Europos laisvosios prekybos asociacijos šalys bendradarbiauja srityse, kurioms taikoma Programa. Taip pat turėtų būti numatyta nuostata dėl galimybės stojančiosioms valstybėms, šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms, Europos kaimynystės politikos šalims ir kitoms trečiosioms valstybėms dalyvauti Programoje. Be to, Europos statistikos srityje Programa turėtų būti prieinama Šveicarijai pagal Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl bendradarbiavimo statistikos srityje ([37]);

([34]) 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

([35]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

([36]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

([37]) OL L 90, 2006 3 28, p. 2.

(65) trečiosios valstybės, kurios yra EEE narės, gali dalyvauti Sąjungos programose bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą, kuriame numatyta, kad programos įgyvendinamos pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remiantis kitomis teisinėmis priemonėmis. Šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad trečiosios valstybės suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;

(66) šiai Programai taikomas Finansinis reglamentas. Finansiniame reglamente nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine parama ir apmokėjimu išorės ekspertams;

(67) įsitikinta, kad veiksmai, kurių buvo imtasi pagal ankstesnes programas ir biudžeto eilutes, yra tinkami, todėl jie turėtų būti tęsiami. Pagal Programą siūlomais naujais veiksmais siekiama stiprinti gerą vidaus rinkos veikimą. Kad Programa būtų vykdoma paprasčiau ir lanksčiau, o jos tikslai, atitinkamai, įgyvendinti geriau, veiksmai turėtų būti apibūdinti tik pagal bendras kategorijas. Į Programą taip pat turėtų būti įtraukti su tam tikromis konkurencingumo ir vartotojų apsaugos sritimis ar konkrečiais tikslais susijusių orientacinių veiklos rūšių sąrašai arba reglamentavimo reikalavimais pagrįstų konkrečių veiklos rūšių sąrašai, pvz., standartizavimo, rinkos priežiūros, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos srityse;

(68) būtina nurodyti tam tikras finansavimo reikalavimus atitinkančių subjektų kategorijas, taip pat tuos subjektus, kuriems lėšas būtų galima skirti neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus;

(69) atsižvelgiant į vis intensyvesnius pasaulio ekonomikos tarpusavio ryšius ir skaitmeninimą, Programa turėtų būti toliau numatoma galimybė į tam tikrą veiklą įtraukti išorės ekspertus, pavyzdžiui, trečiųjų valstybių pareigūnus, tarptautinių organizacijų atstovus arba ekonominės veiklos vykdytojus;

(70) būtina nurodyti konkrečius bendro finansavimo taisyklių ir tinkamų finansuoti išlaidų kriterijus. Turėtų būti galima nukrypti nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio, nes kai kurių konkrečių tikslų atveju gali būti būtina visiškai finansuoti tinkamas finansuoti išlaidas;

(71) pagal Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktą dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, kad veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant dotacijos susitarimą. Kadangi tokiais atvejais išlaidos, patiriamos prieš dotacijos paraiškos pateikimo datą, iš principo nebūtų tinkamos finansuoti, tai turėtų būti išskirtinai galima, atsižvelgiant į atidėtą šios Programos įsigaliojimo datą ir siekiant išvengti bet kokių trikdžių Sąjungos paramai, kurie galėtų pakenkti Sąjungos interesams. Todėl, jei tai yra būtina, siekiant užtikrinti tęstinumą ribotą laikotarpį 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžioje, išlaidos, susijusios su veiksmu, kuris jau buvo pradėtas, turėtų būti tinkamos finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jeigu tos išlaidos buvo patirtos prieš dotacijos paraiškos pateikimo datą. Dėl tų pačių priežasčių bei tomis pačiomis sąlygomis ir nukrypstant nuo Finansinio reglamento 193 straipsnio 4 dalies, išlaidos, patirtos prieš dotacijos paraiškos pateikimo datą, turėtų būti tinkamos finansuoti dotacijų veiklai atveju;

(72) atsižvelgiant į 2010 m. spalio 19 d. Komisijos komunikate „ES biudžeto peržiūra“ nustatytą Komisijos įsipareigojimą ir siekiant numatyti finansavimo programų nuoseklumą ir supaprastinimą, reikėtų dalytis ištekliais su kitomis Sąjungos finansavimo priemonėmis, jeigu numatytais veiksmais pagal Programą siekiama įvairioms finansavimo priemonėms bendrų tikslų, vis dėlto atmetant dvigubo finansavimo galimybę;

(73) Programa turėtų būti prisidedama prie bendros paramos, teikiamos siekiant atsižvelgti į konkrečius atokiausių regionų poreikius ir integruoti juos į vidaus rinką, kaip neseniai dar kartą patvirtinta Komisijos komunikate „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“;

(74) vykdant Programą turėtų būti skatinama sinergija, kartu vengiant susijusių Sąjungos programų ir veiksmų dubliavimo. Pagal Programą vykdomi veiksmai turėtų papildyti programų „Muitinė“ ir „Fiscalis“, nustatytų atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/444 ([38]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo mokesčių klausimais programa „Fiscalis“, veiksmus, kuriais taip pat siekiama remti ir gerinti vidaus rinkos veikimą;

(75) Programa turėtų skatinti sinergiją, papildomumą ir papildomą naudą MVĮ ir verslumui skirtos paramos, teikiamos iš Europos regioninės plėtros fondo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo, atžvilgiu. Be to, „InvestEU“ fondo MVĮ linija bus užtikrinama parama skoloms ir nuosavam kapitalui, siekiant gerinti MVĮ galimybes gauti lėšų ir geriau užtikrinti, kad tų lėšų būtų. Programa taip pat turėtų būti siekiama sinergijos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/696 ([39]) įsteigta Kosmoso programa siekiant skatinti MVĮ naudotis proveržio inovacijomis ir kitais sprendimais, parengtais pagal tą programą;

(76) Programa taip pat turėtų būti skatinama sinergija su programa „Europos horizontas“, kuria siekiama skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas. Tai turėtų būti susiję visų pirma su papildomumu su būsimos Europos inovacijų tarybos veiksmais, skirtais novatoriškoms bendrovėms, taip pat parama MVĮ skirtoms paslaugoms, ypač per EĮT;

(77) Programa taip pat turėtų būti skatinama sinergija ir papildomumas Skaitmeninės Europos programos, kuria siekiama remti Sąjungos ekonomikos ir viešojo sektoriaus skaitmeninimą kartu didinant kibernetinį saugumą, atžvilgiu;

(78) be to, Programa taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti sinergiją su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/693 ([40]) įsteigta Teisingumo programa, kuria siekiama remti tolesnį Europos teisingumo erdvės kūrimą siekiant užtikrinti nacionalinių teisingumo sistemų veiksmingumą, nes tai yra viena iš teisingos ir ekonomiškai efektyvios Sąjungos ekonomikos kūrimą įgalinančių sąlygų;

(79) Programa turėtų būti skatinama sinergija su programa „Erasmus+“, su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) XXXX/XXX ([41]) įsteigta Europos solidarumo korpuso programa ir su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) įsteigtu „Europos socialiniu fondu +“ darbuotojų ir jaunimo judumo srityje, kuri yra itin svarbi geram vidaus rinkos veikimui;

(80) galiausiai, veiksmus, pvz., veterinarijos ir fitosanitarijos priemones, jeigu kiltų gyvūnų ir augalų sveikatos krizės, būtų galima papildyti su rinka susijusiomis intervencijomis, pagrįstomis Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos programavimu;

(81) pagal Programą įgyvendinami veiksmai turėtų teikti akivaizdžią Sąjungos pridėtinę vertę ir jais turėtų būti siekiama proporcingai spręsti rinkos nepakankamumo arba neoptimalių investavimo situacijų problemas, šiais veiksmais nedubliuojant ar neišstumiant privačiojo finansavimo;

(82) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([42]). Priimant darbo programas, kuriomis įgyvendinami veiksmai, kuriais prisidedama prie vartotojų įgalinimo, turėtų būti taikoma patariamoji procedūra. Nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma atitinkamai priimant įgyvendinimo aktus, susijusius su veiksmais, kuriais prisidedama prie MVĮ konkurencingumo, ir priimant įgyvendinimo aktus, susijusius su

([38]) 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/444, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo muitinių klausimais programa „Muitinė“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1294/2013 (OL L 87, 2021 3 15, p. 1).

([39]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L …, 2021 5 12).

([40]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/693, kuriuo nustatoma Teisingumo programa ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1382/2013 (OL L …, 2021 5 5).

([41]) … m. … … d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) XXXX/XXX, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1475 ir (ES) Nr. 375/2014 (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

([42]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

darbo programomis, kuriomis įgyvendinami veiksmai, kuriais prisidedama prie aukšto lygio žmonių, gyvūnų bei augalų sveikatos, ir nustatant mažesnes bendro finansavimo normas, jei tai yra būtina dėl veiksmų, susijusių su neatidėliotinomis veterinarijos ir fitosanitarijos priemonėmis bei metinėmis ir daugiametėmis nacionalinėmis veterinarijos ir fitosanitarijos programomis, taip pat priimant įgyvendinimo aktus, susijusius su darbo programomis, kuriomis įgyvendinami veiksmai, kuriais prisidedama prie maisto bei pašarų saugos;

(83) jei įmanoma pasiekti konkrečių Programos tikslų sinergiją, būtinos nuostatos galėtų būti įgyvendintos bendroje darbo programoje;

(84) Sąjungos finansavimo rūšys ir Programos įgyvendinimo metodai turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant visų pirma į Sąjungos pridėtinę vertę, kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir tikėtiną reikalavimų nesilaikymo riziką. Be kita ko, reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti fiksuotąsias sumas, fiksuotąsias normas ir vieneto įkainius bei finansavimą, nesusijusį su išlaidomis, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje;

(85) siekiant užtikrinti reguliarią pasiektos pažangos ir Programos veiksmingumo bei efektyvumo stebėseną ir ataskaitų teikimą nuo pat pradžių turėtų būti sukurta tinkama pagal Programą vykdomos veiklos ir jos rezultatų stebėsenos sistema. Tokia stebėsena ir ataskaitų teikimas turėtų būti grindžiami rodikliais, kuriais Programos rezultatai įvertinami pagal iš anksto nustatytus bazinius lygius;

(86) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ([43]) 22 ir 23 punktais, ši Programa turėtų būti vertinama remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas programos poveikis vietoje. Komisija turėtų parengti tarpinę vertinimo ataskaitą dėl visų pagal Programą remiamų veiksmų tikslų įgyvendinimo, rezultatų ir poveikio, išteklių naudojimo efektyvumo ir jos Sąjungos pridėtinės vertės, taip pat galutinę vertinimo ataskaitą dėl programos poveikio ilgesniuoju laikotarpiu, veiksmų rezultatų bei tvarumo ir sinergijų su kitomis programomis;

(87) MVĮ skirtai paramai stebėti pagal Programą turėtų būti naudojami išmatuojami veiklos rezultatų rodikliai. Jeigu turima informacijos ir, kai tinkama, tais rodikliais turėtų būti vertinami rezultatai ir poveikis, pasiekti Programa konkrečių jos tikslų ir konkrečių tikslinių grupių (pavyzdžiui, moterų, jaunimo ir vyresnio amžiaus žmonių) atžvilgiu. Visų pirma stebint yra svarbu įvertinti paramą, suteiktą žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, tarptautinimui ir inovacijoms. Be to, stebint turėtų būti atsižvelgiama į kontekstinius rodiklius, kuriais nevertinami Programos rezultatai, bet dėl kurių galima apžvelgti aplinką, kurioje veikia MVĮ;

(88) gyvūnų ligų ir zoonozių, kurioms galima skirti lėšas pagal neatidėliotinas priemones ir lėšas pagal likvidavimo, kontrolės ir priežiūros programas, nebaigtinis sąrašas turėtų būti parengtas remiantis gyvūnų ligomis, nurodytomis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 999/2001 ([44]), Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2160/2003 ([45]), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/99/EB ([46]) bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/429 ([47]);

([43]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

([44]) 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 999/2001, nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles (OL L 147, 2001 5 31, p. 1).

([45]) 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2160/2003 dėl salmonelių ir kitų nurodytų zoonozių sukėlėjų per maistą kontrolės (OL L 325, 2003 12 12, p. 1).

([46]) 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/99/EB dėl zoonozių ir zoonozių sukėlėjų monitoringo, iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 90/424/EEB ir panaikinanti Tarybos direktyvą 92/117/EEB (OL L 325, 2003 12 12, p. 31).

([47]) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

(89) siekiant atsižvelgti į gyvūnų ligų, kurios daro didelį poveikį gyvulininkystės produkcijai ar prekybai ja, sukeliamas situacijas, grėsmę žmonėms keliančių zoonozių vystymąsi arba naujus mokslinius ar epidemiologinius pokyčius, taip pat į gyvūnų ligas, kurios gali sukelti naują grėsmę Sąjungai, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl gyvūnų ligų ir zoonozių sąrašo dalinio keitimo. Siekiant atsižvelgti į būsimus pokyčius, susijusius su subjektais, kuriems gali būti skirta dotacija pagal Programą, susijusi su vartotojų interesų atstovavimu Sąjungos lygmeniu, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl tų subjektų sąrašo dalinio keitimo. Kad būtų užtikrintas veiksmingas vertinimas, kaip daroma pažanga siekiant Programos tikslų, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais, kai būtina, būtų iš dalies pakeistas rodiklių, pagal kuriuos vertinama, kaip pasiekti konkretūs tikslai, sąrašas, taip pat būtų papildytas šis reglamentas, nustatant stebėsenos ir vertinimo sistemą. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Taip pat turėtų būti konsultuojamasi su suinteresuotaisiais subjektais ir vartotojų asociacijomis. Siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(90) pagal Tarybos sprendimą 2013/755/ES ([48]) užjūrio šalyse ar teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

(91) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([49]) ir Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ([50]), (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([51]) ir (ES) 2017/1939 ([52]) Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, OLAF turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ([53]), ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

(92) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos, remiantis SESV 322 straipsniu, priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės yra nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo pasitelkiant dotacijas, apdovanojimus, netiesioginį valdymą, finansines

([48]) 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

([49]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

([50]) 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

([51]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

([52]) 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

([53]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

priemones, biudžeto garantijas, finansinę paramą ir apmokėjimą išorės ekspertams ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Remiantis SESV 322 straipsniu priimtos taisyklės apima ir bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimą;

(93) asmens duomenų tvarkymas, kurį valstybės narės atlieka šio reglamento kontekste prižiūrint valstybių narių kompetentingoms institucijoms, reglamentuojamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 ([54]). Asmens duomenų tvarkymas, kurį atlieka Komisija atsižvelgdama į šį reglamentą prižiūrint Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui, reglamentuojamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1725 ([55]). Keisdamosi informaciją arba ją perduodamos kompetentingos valdžios institucijos turi laikytis asmens duomenų perdavimo taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) 2016/679, o Komisija, keisdamasi informacija arba ją perduodama, turi laikytis asmens duomenų perdavimo taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) 2018/1725;

(94) Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 nustatomos statistikos rengimo taisyklės laikantis statistinių duomenų konfidencialumo principo ir nustatoma, kad nacionaliniai statistikos institutai, kitos nacionalinės institucijos ir Komisija (Eurostatas) turi imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų užtikrintas principų ir gairių suderinimas fizinės ir loginės konfidencialių duomenų apsaugos atžvilgiu;

(95) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti 2021–2017 laikotarpio programą, kuri yra skirta vidaus rinkos veikimui gerinti, įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumui ir tvarumui didinti, vartotojų apsaugai, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų sričiai, Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos programavimo ir finansavimo sistemai, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl susijusių klausimų tarpvalstybinio pobūdžio, o dėl Sąjungos veiksmų didesnio potencialo to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(96) Programa taip pat turėtų užtikrinti didesnį Sąjungos vidaus rinkos matomumą ir darną, įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumą bei tvarumą ir Europos statistikos veiksmus, skirtus Sąjungos piliečiams, įmonėms ir administracijoms;

(97) kadangi iš dalies keičiančios teisės aktų nuostatos praranda poveikį jų įsigaliojimo metu, o jomis kituose teisės aktuose padaryti daliniai pakeitimai atitinkamai tuo pačiu metu tampa tų teisės aktų dalimi, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 652/2014 ([56]) panaikinimas neturi poveikio daliniams pakeitimams, kurie jo iš dalies keičiančiomis nuostatomis jau buvo padaryti kituose teisės aktuose, visų pirma, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002 ([57]) ir Tarybos direktyvoje 2008/90/EB ([58]) dėl Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto įsteigimo; šis komitetas toliau veikia nepaisant Reglamento (ES) Nr. 652/2014 panaikinimo;

([54]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([55]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

([56]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 652/2014, kuriuo nustatomos išlaidų, susijusių su maisto grandine, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata ir augalų dauginamąja medžiaga, valdymo nuostatos ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 98/56/EB, 2000/29/EB ir 2008/90/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 178/2002, (EB) Nr. 882/2004 ir (EB) Nr. 396/2005, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 ir panaikinami Tarybos sprendimai 66/399/EEB, 76/894/EEB ir 2009/470/EB (OL L 189, 2014 6 27, p. 1).

([57]) 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

([58]) 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos direktyva 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais (OL L 267, 2008 10 8, p. 8).

(98) siekiant užtikrinti paramos, teikiamos pagal šią Programą, ir paramos, teiktos pagal Reglamentu (ES) Nr. 1287/2013, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 254/2014 ([59]), Reglamentu (ES) 2017/826, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 258/2014 ([60]), (ES) Nr. 652/2014, Reglamentu (ES) Nr. 99/2013 nustatytas 2014–2020 m. programas įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumo bei tvarumo, vartotojų apsaugos, finansinių paslaugų vartotojų ir galutinių naudotojų, finansinių paslaugų politikos formavimo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos srityse, tęstinumą, ypač dėl daugiamečių priemonių tęstinumo ir ankstesnių programų sėkmės įvertinimo, ir sudaryti sąlygas pradėti įgyvendinimą nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžios, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka ir būti taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d. Nuo 2028 m. sausio 1 d. techninei ir administracinei pagalbai skirti asignavimai prireikus turėtų apimti išlaidas, susijusias su iki Programos pabaigos neužbaigtų įgyvendinti veiksmų valdymu;

(99) dėl uždelsto šio reglamento įsigaliojimo neįmanoma laikytis terminų, iki kurių turėjo būti patvirtintos darbo programos augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityje ir iki kurių valstybės narės turėjo pateikti savo 2021 ir 2022 m. veterinarines ir fitosanitarines programas, taip pat Komisijai neįmanoma laikytis terminų patvirtinti tas programas. Siekiant 2021 ir 2022 m. užtikrinti tinkamą veiksmų augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityje įgyvendinimą, tie terminai neturėtų būti taikomi 2021 ir 2022 metams;

(100) todėl reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 turėtų būti panaikinti nuo 2021 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu laikotarpiui nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. nustatoma programa, skirta vidaus rinkos veikimui gerinti, įmonių, ypač labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių, konkurencingumui bei tvarumui didinti ir vartotojų apsaugai, išlaidų valdymui augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityje, Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos programavimo ir finansavimo sistemai, kaip tai suprantama Reglamento (EB) Nr. 223/2009 13 straipsnyje, nustatyti (Bendrosios rinkos programa) (toliau – Programa). Programos trukmė suderinta su daugiametės finansinės programos trukme.

Šiame reglamente nustatomi Programos tikslai, tiems tikslams įgyvendinti tinkami finansuoti veiksmai, 2021–2027 m. laikotarpio biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės bei Programos valdymo sistema.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) derinimo operacija – Sąjungos biudžeto lėšomis remiamas veiksmas, įskaitant atliekamą naudojantis derinimo priemone arba platforma, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punkte, kuriuo negrąžintinos paramos formos arba Sąjungos biudžeto finansinės priemonės, derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamos grąžintinos paramos formomis;

([59]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 254/2014 dėl daugiametės vartotojų 2014–2020 m. programos, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1926/2006/EB (OL L 84, 2014 3 20, p. 42).

([60]) 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 258/2014 dėl Sąjungos tam tikros audito ir finansinės atskaitomybės sričių veiklos paramos programos nustatymo 2014–2020 m. laikotarpiui ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB (OL L 105, 2014 4 8, p. 1).

2) Europos statistika – pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 tobulinama, rengiama ir skleidžiama statistika;

3) teisės subjektas – fizinis asmuo arba juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal Sąjungos, nacionalinę ar tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikti savo vardu, naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, neturintis juridinio asmens statuso, kaip nurodyta Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punkte;

4) labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės arba MVĮ – labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta Rekomendacijoje 2003/361/EB;

5) klasteriai ir verslo tinklų organizacijos – nepriklausomų šalių struktūros ar organizuotos grupės, t. y. organizacijos, remiančios įmonių grupių bendradarbiavimo, tinklų kūrimo ir mokymosi stiprinimą, skirtos specializuotoms ir konkrečiai pritaikytoms verslo rėmimo paslaugoms, ypač skirtoms MVĮ, teikti ar nukreipti siekiant skatinti, *inter alia*, inovacijas ir tarptautinimo veiklą, be kita ko, skatinant dalintis įranga ir keistis žiniomis bei praktine patirtimi.

3 straipsnis

Programos tikslai

1. Programos bendrieji tikslai yra:

a) gerinti vidaus rinkos veikimą ir ypač apsaugoti piliečius, vartotojus ir įmones, visų pirma MVĮ, ir juos įgalinti užtikrinant Sąjungos teisės vykdymą, sudarant palankesnes sąlygas patekti į rinką, nustatant standartus ir skatinant žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą bei gyvūnų gerovę, kartu laikantis darnaus vystymosi principų ir užtikrinant aukštą vartotojų apsaugos lygį, taip pat sustiprinant valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir valstybių narių kompetentingų institucijų, Komisijos bei Sąjungos decentralizuotų agentūrų bendradarbiavimą;

b) tobulinti, rengti ir skleisti aukštos kokybės, palyginamą, savalaikę ir patikimą Europos statistiką, kuria grindžiamas visų sričių Sąjungos politikos formavimas, stebėsena ir vertinimas, ir padėti piliečiams, politikos formuotojams, valdžios institucijoms, įmonėms, akademinei bendruomenei ir žiniasklaidai priimti pagrįstus sprendimus ir aktyviai dalyvauti demokratiniame procese.

2. Konkretūs Programos tikslai yra:

a) didinti vidaus rinkos veiksmingumą, *inter alia*, atsižvelgiant į skaitmeninę transformaciją:

   i) palengvinant diskriminacinių, nepagrįstų ir neproporcingų kliūčių prevenciją bei šalinimą ir remiant Sąjungos teisės tobulinimą, įgyvendinimą bei vykdymo užtikrinimą prekių ir paslaugų vidaus rinkos srityje, be kita ko, tobulinant abipusio pripažinimo principo, taip pat viešųjų pirkimų taisyklių, įmonių teisės ir sutarčių teisės bei nesutartinės teisės, kovos su pinigų plovimu taisyklių, laisvo kapitalo judėjimo, finansinių paslaugų ir konkurencijos taisyklių taikymą, be kita ko, kuriant į naudotojus orientuotas reglamentavimo priemones;

   ii) remiant veiksmingą rinkos priežiūrą visoje Sąjungoje, siekiant užtikrinti, kad Sąjungos rinkai būtų tiekiami tik saugūs ir reikalavimus atitinkantys produktai, įskaitant internetu parduodamus produktus, o jų vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams būtų užtikrinama aukšto lygio apsauga, taip pat siekiant užtikrinti didesnį rinkos priežiūros institucijų vienodumą ir pajėgumus visoje Sąjungoje;

b) didinti MVĮ konkurencingumą bei tvarumą ir Sąjungos lygmeniu užtikrinti papildomą naudą priemonėmis, kuriomis būtų:

   i) teikiama įvairių formų parama MVĮ, taip pat klasteriams ir verslo tinklų organizacijoms, be kita ko, turizmo sektoriuje, taip skatinant MVĮ augimą, plėtrą ir kūrimą;

   ii) sudaromos palankesnės sąlygos patekti į rinkas, be kita ko, MVĮ tarptautinimu;

iii) propaguojamas verslumas ir verslumo įgūdžių įgijimas;

iv) skatinama MVĮ palanki verslo aplinka, remiama MVĮ skaitmeninė transformacija ir skatinamos naujos verslo galimybės MVĮ, be kita ko, toms MVĮ, kurios yra socialinės ekonomikos įmonės, ir toms MVĮ, kurios taiko novatoriškus verslo modelius;

v) remiamas pramonės ekosistemų ir sektorių konkurencingumas, taip pat pramonės vertės grandinių plėtojimas;

vi) skatinamas pramonės modernizavimas, prisidedant prie žaliosios, skaitmeninės ir atsparios ekonomikos;

c) užtikrinti veiksmingą vidaus rinkos veikimą taikant standartizacijos procesus, kurie:

i) sudarytų sąlygas finansuoti Europos standartizaciją ir visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą nustatant Europos standartus;

ii) padėtų rengti aukštos kokybės tarptautinius finansinės ir nefinansinės atskaitomybės ir audito standartus, palengvintų jų integravimą į Sąjungos teisę ir skatintų įmonių ataskaitų naujoves bei geriausios patirties plėtojimą;

d) puoselėti vartotojų interesus ir užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos ir produktų saugos lygį:

i) vartotojų atžvilgiu:

— įgalinant vartotojus, įmones ir pilietinės visuomenės atstovus, padedant jiems ir juos šviečiant, visų pirma vartotojų teisių pagal Sąjungos teisę klausimais,

— užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą, tvarų vartojimą ir produktų saugą, visų pirma pažeidžiamiausiems vartotojams, siekiant padidinti sąžiningumą, skaidrumą ir pasitikėjimą vidaus rinka,

— užtikrinant, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į vartotojų interesus skaitmeniniame pasaulyje,

— remiant kompetentingas vykdymo užtikrinimo institucijas bei vartotojams atstovaujančias organizacijas ir veiksmus, kuriais stiprinamas kompetentingų institucijų bendradarbiavimas, ypatingą dėmesį skiriant klausimams, kylantiems dėl esamų ir besiformuojančių technologijų,

— padedant gerinti standartų kokybę ir prieinamumą visoje Sąjungoje; veiksmingai kovojant su nesąžininga komercine praktika,

— užtikrinant, kad visi vartotojai turėtų galimybę naudotis veiksmingais teisių gynimo mechanizmais ir kad jiems būtų teikiama tinkama informacija apie rinkas ir vartotojų teises, ir skatinant tvarų vartojimą, visų pirma didinant informuotumą apie specifines prekių ir paslaugų savybes bei poveikį aplinkai;

ii) vartotojų ir kitų finansinių paslaugų galutinių naudotojų atžvilgiu:

— didinant vartotojų, kitų finansinių paslaugų galutinių naudotojų ir pilietinės visuomenės atstovų dalyvavimą formuojant finansinių paslaugų politiką,

— skatinant geresnį supratimą apie finansų sektorių ir skirtingas komercializuotų finansinių produktų kategorijas,

— užtikrinant, kad vartotojų interesai būtų ginami mažmeninių finansinių paslaugų srityje;

e) prisidėti prie aukšto žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir saugos lygio augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srityse, *inter alia*, užkertant kelią gyvūnų ligoms ir augalų kenkėjams, juos nustatant ir išnaikinant, be kita ko, imantis neatidėliotinų priemonių, kurių yra imamasi didelio masto krizinėse situacijose ir įvykus nenumatytiems įvykiams, darantiems poveikį gyvūnų ar augalų sveikatai, ir remiant gyvūnų gerovės gerinimą, kovą su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir tvarios maisto gamybos bei tvaraus vartojimo plėtrą, taip pat skatinant suinteresuotųjų subjektų keitimąsi geriausia patirtimi tose srityse;

f) laiku, nešališkai ir ekonomiškai efektyviai tobulinti, rengti, skleisti ir skelbti aukštos kokybės Europos statistiką pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nustatytus kokybės kriterijus pasitelkiant sustiprintą Reglamento (EB) Nr. 223/2009 4 straipsnyje nurodytą Europos statistikos sistemą ir sustiprintas partnerystes toje sistemoje bei su visomis atitinkamomis išorės šalimis, naudojant daugialypius duomenų šaltinius, pažangius duomenų analizės metodus, išmaniąsias sistemas bei skaitmenines technologijas ir suskirstant duomenis pagal valstybes nares ir, kai įmanoma, pagal regionus.

4 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Programos įgyvendinimo finansinis paketas yra 4 208 041 000 EUR einamosiomis kainomis.

2. Neviršijant 1 dalyje nurodytos sumos, toliau pateikiamos preliminarios sumos skiriamos šiems tikslams:

a) 451 569 500 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje nurodytam tikslui;

b) 105 461 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje nurodytam tikslui;

c) 1 000 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytam tikslui;

d) 220 510 500 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytam tikslui;

e) 198 500 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytam tikslui;

f) 1 680 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytam tikslui;

g) 552 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytam tikslui.

3. 1 dalyje nurodyta suma gali būti naudojama techninei ir administracinei paramai įgyvendinant Programą, visų pirma, kiek tai susiję su parengiamąja, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla, informacinių technologijų tinklų naudojimu, daugiausia dėmesio skiriant informacijos apdorojimui bei keitimusi ja, ir bendrovių informacinių technologijų priemonių naudojimu ir kūrimu. Siekiant užtikrinti maksimalias galimybes pagal Programą finansuoti veiksmus, kuriuos apima Programos tikslai, visos administracinės ir techninės paramos išlaidos negali viršyti 5 % 1 dalyje nurodyto finansinio paketo vertės.

4. Biudžetiniai įsipareigojimai, apimantys daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į metines dalis ir padalinti keleriems metams.

5. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 111 straipsnio 2 dalies, Komisija, įvertinusi valstybių narių pateiktas mokėjimo paraiškas, priima biudžetinį įsipareigojimą skirti dotaciją, skirtą neatidėliotinoms veterinarijos ir fitosanitarijos priemonėms pagal konkretų tikslą, nurodytą šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte.

6. Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybėms narėms skirti ištekliai atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeliami Programai laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų priemonės finansinės taisyklės, (toliau – 2021–2027 m. Bendrųjų nuostatų reglamentas) 26 straipsnyje nustatytų sąlygų. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą arba netiesiogiai pagal to reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą. Tie ištekliai naudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

7. Jeigu Komisija nėra pagal tiesioginį ar netiesioginį valdymą prisiėmusi teisinio įsipareigojimo dėl išteklių, perkeltų pagal šio straipsnio 6 dalį, atitinkami nepaskirti ištekliai valstybės narės prašymu gali būti perkelti atgal į fondą, iš kurio jie buvo iš pradžių perkelti, laikantis 2021–2027 m. Bendrųjų nuostatų reglamento 26 straipsnyje išdėstytų sąlygų.

5 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Programoje gali dalyvauti šios trečiosios valstybės:

a) Europos laisvosios prekybos asociacijos narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytomis sąlygomis;

b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

c) Europos kaimynystės politikos šalys pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

d) kitos trečiosios valstybės pagal konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas, jeigu tuo susitarimu:

   i) užtikrinama teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;

   ii) nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant atskiroms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą, ir tų programų administracinės išlaidos;

   iii) trečiajai valstybei nesuteikiami sprendimų priėmimo įgaliojimai Sąjungos programos atžvilgiu;

   iv) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus.

Pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje nurodyti įnašai yra asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.

6 straipsnis

Įgyvendinimas ir Sąjungos finansavimo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytomis įstaigomis, taikant netiesioginio valdymo principą.

2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos, apdovanojimai ir viešieji pirkimai. Finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.

3. Įnašai į savidraudos mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir yra laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Taikomos Reglamento (ES) 2021/695 37 straipsnio 7 dalies nuostatos.

II SKYRIUS

DOTACIJOS

7 straipsnis

Dotacijos

Dotacijos pagal Programą skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį.

8 straipsnis

Tinkami finansuoti veiksmai

1. Tinkami finansuoti yra tik tie veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnyje nurodytų tikslų įgyvendinimo.

2. Visų pirma, tinkami finansuoti yra toliau nurodyti veiksmai, kuriais įgyvendinami 3 straipsnyje nurodyti tikslai:

a) teisingų sąlygų sudarymas siekiant įgalinti visus vidaus rinkos dalyvius, įskaitant įmones, piliečius, vartotojus, pilietinės visuomenės atstovus ir valdžios institucijas, skaidriai keičiantis informacija ir rengiant informuotumo didinimo kampanijas, visų pirma, kiek tai susiję su taikytinomis Sąjungos taisyklėmis ir įmonių, piliečių ir vartotojų teisėmis, taip pat keičiantis gerąja praktika, praktine patirtimi, žiniomis ir novatoriškais sprendimais ir juos skleidžiant, be kita ko, vykdant veiksmus, įgyvendinamus per SOLVIT tinklą ir Europos vartotojų centrų tinklą;

b) mechanizmų, kurie padėtų prisidėti prie politinių diskusijų, politikos formavimo ir sprendimų priėmimo proceso, suteikimas Sąjungos piliečiams, vartotojams, galutiniams naudotojams, pilietinės visuomenės atstovams, įskaitant socialinių partnerių ir verslo atstovus, ypač tuos, kurie atstovauja MVĮ, visų pirma remiant atstovaujamųjų organizacijų veikimą nacionaliniu ir Sąjungos lygmeniu;

c) pajėgumų stiprinimas, palankesnių sąlygų sudarymas bendriems veiksmams, šių veiksmų koordinavimas tarp valstybių narių bei valstybių narių kompetentingų institucijų ir valstybių narių kompetentingų institucijų bei Komisijos, Sąjungos decentralizuotų agentūrų ir trečiųjų valstybių valdžios institucijų, įskaitant bendrus veiksmus, kuriais siekiama stiprinti produktų saugą;

d) parama veiksmingam Sąjungos teisinės sistemos vykdymo užtikrinimui ir modernizavimui bei jos greitam pritaikymui siekiant, kad Sąjunga galėtų efektyviai atlaikyti pasaulinę konkurenciją, taip pat parama pastangoms spręsti skaitmeninimo keliamas problemas, be kita ko, pasitelkiant:

   i) duomenų rinkimą ir analizę;

   ii) mokslinius tyrimus apie vidaus rinkos veikimą, tyrimus, vertinimus ir politikos rekomendacijas;

   iii) demonstracinės veiklos organizavimą ir bandomuosius projektus;

   iv) komunikacijos veiklą;

   v) pritaikytų IT priemonių plėtojimą, kad būtų užtikrintas skaidrus ir veiksmingas vidaus rinkos veikimas ir kad būtų kovojama su sukčiavimo praktika internete ir būtų užkertamas kelias jai.

3. Tinkami finansuoti yra Reglamento (ES) 2019/1020 36 straipsnyje nurodyti veiksmai, kuriais įgyvendinami šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje nurodyti konkretūs tikslai, visų pirma, kai:

a) koordinuojami valstybių narių rinkos priežiūros institucijų ir kitų atitinkamų valstybių narių institucijų veiksmai ir vykdomas jų bendradarbiavimas, visų pirma pasitelkiant Sąjungos gaminių atitikties tinklą;

b) remiamas bendrų veiksmų rengimas ir testavimas atitikties srityje, be kita ko, kiek tai susiję su susietaisiais produktais ir internetu parduodamais produktais;

c) remiamos rinkos priežiūros institucijoms skirtos rinkos priežiūros strategijos, žinios ir žvalgybinės informacijos rinkimas, testavimo pajėgumai ir įranga, tarpusavio vertinimai, mokymo programos, techninės parama ir gebėjimų stiprinimas.

4. Tinkami finansuoti yra toliau nurodyti veiksmai, kuriais įgyvendinamas konkretus 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytas tikslas, visų pirma siekiant:

a) teikti įvairių formų paramą MVĮ, įskaitant informaciją, mentorystę, mokymą, švietimą, judumą, tarpvalstybinį bendradarbiavimą ar konsultavimo paslaugas;

b) palengvinti MVĮ bei klasterių ir verslo tinklų organizacijų patekimą į rinkas Sąjungoje ir už jos ribų, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis, padėti MVĮ bei klasteriams ir verslo tinklų organizacijoms viso jų gyvavimo ciklo metu spręsti pasaulinius aplinkosaugos, ekonominius ir socialinius uždavinius ir verslo tarptautinimo klausimą ir stiprinti Sąjungos verslo ir pramonės vadovaujamąjį vaidmenį pasaulinėse vertės grandinėse;

c) remti Europos įmonių tinklą (EĮT), kad Sąjungos MVĮ būtų teikiamos integruotos paramos verslui paslaugos, be kita ko, padedant toms MVĮ rasti verslo partnerius ir gauti finansavimą, visų pirma pagal programą „InvestEU“, programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, sudarant palankesnes sąlygas joms diegti inovacijas, jų tarptautinimui bei žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, taip pat remti MVĮ, kad jos galėtų naudotis praktine patirtimi skaitmeninės, aplinkos, klimato, energetikos ir efektyvaus išteklių naudojimo srityse, siekdamos išnagrinėti galimybes

vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse, kartu vengiant veiklos dubliavimo glaudžiai koordinuojant veiklą su valstybėmis narėmis laikantis subsidiarumo principo ir turint omenyje poreikį užtikrinti, kad, kai EĮT naudojamas teikti paslaugoms kitų Sąjungos programų vardu, įskaitant konsultavimo ar gebėjimų stiprinimo paslaugas, tos paslaugos būtų finansuojamos pagal tas kitas Sąjungos programas;

d) šalinti rinkos bei administracinės naštos kliūtis ir kurti palankią verslo aplinką, kad MVĮ būtų įgalintos pasinaudoti vidaus rinka;

e) palengvinti įmonių plėtrą ir augimą, be kita ko, skatinant techninius, skaitmeninius ir verslumo įgūdžius, tvarų verslo valdymą ir produktų bei procesų plėtojimą, siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę transformaciją visose pramonės ekosistemose ir visose gamybos ir paslaugų sektorių vertės grandinėse;

f) remti įmonių ir visų ekonomikos sektorių konkurencingumą bei tvarumą ir padėti MVĮ diegti kūrybiškumą ir visų formų inovacijas, didinti įmonių socialinę atsakomybę, taikyti naujus verslo modelius ir vertės grandinės bendradarbiavimą strategiškai sujungiant ekosistemas ir klasterius, įskaitant bendrą klasterių iniciatyvą;

g) puoselėti verslią verslo aplinką ir verslumo kultūrą, be kita ko, pasitelkiant mentorystės ir judumo programas, siekiant gerinti praktinę patirtį, įgūdžius, technologinius pajėgumus ir įmonių valdymą, taip pat remiant startuolius, verslo tvarumą ir veiklą plečiančias įmones konkrečiuose projektuose, vadovaujantis į rinką orientuotomis galimybėmis, atkreipiant dėmesį į konkrečius potencialių naujų verslininkų ir nepakankamai atstovaujamų grupių narių poreikius.

5. Tinkami finansuoti yra Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 15 ir 16 straipsniuose nurodyti veiksmai, kuriais siekiama įgyvendinti šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytą konkretų tikslą.

6. Tinkami finansuoti yra veiksmai, kuriais remiama veikla, kuria siekiama parengti, taikyti, vertinti ir stebėti tarptautinius standartus finansinės bei nefinansinės atskaitomybės ir audito srityse bei stebėti jų standartų nustatymo procesus ir įgyvendinti 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytą konkretų tikslą.

7. Visų pirma, tinkami finansuoti yra toliau nurodyti veiksmai, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas:

a) vartotojų informuotumo, skaitmeninio raštingumo ir mokymosi visą gyvenimą, kiek tai susiję su jų teisėmis, skatinimas, be kita ko, technologinės plėtros ir skaitmeninimo keliamais klausimais, atsižvelgiant ir į konkrečius pažeidžiamų vartotojų poreikius;

b) galimybių vartotojams ir komercinės veiklos subjektams naudotis kokybišku neteisminiu ginčų sprendimu bei elektroniniu ginčų sprendimu ir gauti informacijos apie teisių gynimo priemones palengvinimas;

c) parama kompetentingų institucijų vykdomam vartotojų teisės vykdymo užtikrinimui, be kita ko, tais atvejais, kai komercinės veiklos subjektai yra įsisteigę trečiosiose valstybėse, visų pirma veiksmingai bendradarbiaujant ir imantis bendrų veiksmų;

d) tvaraus vartojimo puoselėjimas, visų pirma didinant vartotojų informuotumą apie gaminių aplinkosauginį veiksmingumą, pvz., jų ilgalaikiškumą ir ekologinio projektavimo savybes, taip pat vartotojų teisių taikymo ir teisių gynimo galimybių, kiek tai susiję su klaidinančia praktika, puoselėjimas.

8. Tinkami finansuoti yra I priede nurodyti veiksmai, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas.

9. Tinkami finansuoti yra II priede nurodyti veiksmai, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas.

9 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Be Finansinio reglamento 197 straipsnyje nustatytų kriterijų, taikomi šio straipsnio 2–7 dalyse išdėstyti tinkamumo kriterijai.

2. Atsižvelgiant į tinkamumo reikalavimus, nustatytus 3–7 dalyse, pagal Programą reikalavimus atitinka šie subjektai:

a) teisės subjektai, įsisteigę:

   i) valstybėje narėje arba su ja susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje arba

   ii) trečiojoje valstybėje, kuri yra asocijuotoji Programos valstybė pagal 5 straipsnį;

b) teisės subjektai, įsteigti pagal Sąjungos teisę, ar tarptautinės organizacijos;

c) teisės subjektai, įsisteigę trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, išskirtinai atitinka dalyvavimo reikalavimus su sąlyga, kad tų teisės subjektų dalyvavimas veiksme sutampa su Programos tikslais, o veikla už Sąjungos ribų prisidedama prie valstybių narių teritorijose, kurioms taikomos Sutartys, vykdomų intervencinių veiksmų veiksmingumo.

3. Trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, įsisteigę teisės subjektai gali dalyvauti šiuose veiksmuose:

a) veiksmuose, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytas konkretus tikslas;

b) veiksmuose, kuriais remiama vartotojų apsauga, įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytą konkretų tikslą.

Subjektai, dalyvaujantys pirmoje pastraipoje nurodytuose veiksmuose, neturi teisės gauti Sąjungos finansinių įnašų, išskyrus atvejus, kai jų dalyvavimas yra būtinas Programai įgyvendinti, visų pirma Sąjungos įmonių konkurencingumo ir patekimo į rinką gerinimo požiūriu arba Sąjungoje gyvenančių vartotojų apsaugos požiūriu. Ta išimtis netaikoma pelno siekiantiems subjektams.

4. Veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju reikalavimus atitinka Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 15 ir 16 straipsniuose nurodyti subjektai.

5. Kiekviena valstybė narė ir kiekviena trečioji valstybė, kuri yra Europos ekonominės erdvės narė, taikydama skaidrią procedūrą, paskiria reikalavimus atitinkantį subjektą atlikti veiksmus, kuriais remiama vartotojų apsauga įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytą konkretų tikslą ir kurie yra susiję su Europos vartotojų centrų tinklu. Tas subjektas gali būti:

a) ne pelno siekianti įstaiga;

b) viešasis subjektas.

6. Reikalavimus atitinka trečiosios valstybės toliau nurodytų veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju:

a) apsaugos priemonės, kurių imamasi, jei kyla tiesioginė grėsmė sveikatos būklei Sąjungoje dėl vienos iš III priede išvardytų gyvūnų ligų ir zoonozių arba augalų kenkėjų, išvardytų 16 straipsnyje nurodytoje darbo programoje, atsiradimo ar plitimo trečiosios valstybės ar valstybės narės teritorijoje;

b) apsaugos priemonės ar kita atitinkama veikla, kurios imamasi siekiant apsaugoti augalų sveikatos būklę Sąjungoje.

Komisijai pagal 20 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas III priedas, kai tai yra būtina siekiant atsižvelgti į naujų gyvūnų ligų ir zoonozių, kurioms netaikomi tame priede nurodyti Sąjungos teisės aktai, pasireiškimą.

Išskyrus atvejus, kai gyvūnų ligos ir augalų kenkėjai, kurie daro didelį poveikį Sąjungai, trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš esmės turėtų finansuoti savo dalyvavimą pirmoje pastraipoje nurodytų veiksmų atveju.

7. Veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju reikalavimus atitinka šie teisės subjektai:

a) nacionaliniai statistikos institutai ir kitos nacionalinės institucijos, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje;

b) veiksmų, kuriais remiami bendradarbiavimo tinklai, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 15 straipsnyje, atveju – kitos statistikos srityje veikiančios įstaigos nei tos, kurios yra šios dalies a punkte nurodytos institucijos;

c) ne pelno įstaigos, kurios neturi pramonės, komercinių ir verslo ar kitų nesuderinamų interesų ir kurių pagrindiniai tikslai ir veikla yra Europos statistikos praktikos kodekso, nurodyto Reglamento (EB) Nr. 223/2009 11 straipsnyje, įgyvendinimo skatinimas ir rėmimas arba naujų Europos statistikos rengimo metodų, kuriais siekiama didinti našumą ir gerinti kokybę Sąjungos lygmeniu, įgyvendinimas.

10 straipsnis

Paskirtieji naudos gavėjai

1. Toliau nurodyti subjektai gali gauti dotaciją pagal Programą be kvietimo teikti pasiūlymus:

a) veiksmų akreditacijos srityje, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju – įstaiga, pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 14 straipsnį pripažinta kaip vykdanti veiklą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 765/2008 32 straipsnyje;

b) veiksmų rinkos priežiūros srityje, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju – valstybių narių rinkos priežiūros institucijos, nurodytos Reglamento (EB) Nr. 765/2008 17 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2019/1020 10 straipsnyje;

c) veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju – subjektai, nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 15 ir 16 straipsniuose;

d) veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju – Europos finansinės atskaitomybės patariamoji grupė (EFRAG), Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondas ir Viešojo intereso priežiūros taryba (PIOB);

e) veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, kuris yra susijęs su atstovavimu vartotojų interesams Sąjungos lygmeniu, atveju – Europos vartotojų sąjungų biuras (BEUC) ir Europos atstovavimo vartotojams standartizacijos srityje koordinavimo asociacija (toliau – ANEC), jeigu jie neturi interesų konfliktų ir kiekvienas iš jų per savo narius atstovauja ne mažiau kaip dviejų trečdalių valstybių narių Sąjungos vartotojų interesams;

f) veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies d punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju – organizacijos „Finance Watch“ ir „Better Finance“, atsižvelgiant į šias sąlygas, kurios vertinamos kasmet:

   i) subjektai išlieka nevyriausybiniai, nesiekiantys pelno ir nepriklausomi nuo pramonės, prekybos ar verslo;

   ii) jie neturi interesų konfliktų ir per savo narius atstovauja Sąjungos vartotojų ir kitų galutinių naudotojų interesams finansinių paslaugų srityje;

g) veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju:

   i) valstybių narių kompetentingos institucijos ir su jomis susiję subjektai, Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos, nurodytos Reglamento (ES) 2017/625 92, 95 ir 97 straipsniuose, Europos Sąjungos etaloniniai centrai, nurodyti Reglamento (ES) 2017/625 95 bei 97 straipsniuose ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1012 ([61]) 29 straipsnyje, ir atitinkamos tarptautinės organizacijos, taip pat nacionalinės augalų sveikatos etaloninės laboratorijos ir nacionalinės gyvūnų sveikatos etaloninės laboratorijos, nedarant poveikio valstybių narių pareigai teikti atitinkamus finansinius išteklius toms nacionalinėms etaloninėms laboratorijoms pagal Reglamentą (ES) 2017/625 ir su sąlyga, kad veiksmais, kuriais remiama tų nacionalinių etaloninių laboratorijų atliekama oficiali kontrolė ir kita oficiali veikla, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2017/625 2 straipsnyje, gali būti aiškiai parodyta Sąjungos pridėtinė vertė ir kad finansavimas Programos lėšomis tems veiksmams remti yra pakankamas;

([61]) 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“) (OL L 171, 2016 6 29, p. 66).

ii) šio reglamento 9 straipsnio 6 dalies a ir b punktuose apibūdintų veiksmų atveju – trečiųjų valstybių kompetentingos institucijos;

h) veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju – nacionaliniai statistikos institutai ir kitos nacionalinės valdžios institucijos, nurodytos Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje.

2. Komisijai pagal 20 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio straipsnio 1 dalies e punktas, kiek tai susiję su subjektais, kuriems gali būti skirta dotacija pagal Programą.

11 straipsnis

Pasiūlymo vertinimas ir skyrimo kriterijai

1. Vertinimo komitetų darbas grindžiamas dotacijoms taikomais bendraisiais principais, nustatytais Finansinio reglamento 188 straipsnyje, visų pirma vienodo požiūrio ir skaidrumo principais, taip pat nediskriminavimo principu.

2. Vertinimo komitetai pasiūlymus vertina remdamiesi skyrimo kriterijais, pavyzdžiui, siūlomų veiksmų aktualumu atsižvelgiant į siekiamus tikslus, siūlomų veiksmų kokybe, poveikiu, įskaitant ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį aplinkai, biudžetu ir ekonominiu efektyvumu.

12 straipsnis

Bendro finansavimo taisyklės

1. Veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, atveju, atsižvelgiant į valstybių narių ir trečiųjų valstybių, kurios yra asocijuotosios Programos valstybės, rinkos priežiūros institucijas ir atsižvelgiant į Sąjungos gaminių bandymų įstaigas, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2019/1020 21 straipsnyje, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio, Programa gali finansuoti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su veiksmu.

2. Dotacijų finansinės paramos veiksmams, susijusiems su šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytu konkrečiu tikslu, atveju, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio, Programa gali finansuoti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, skirtų finansinei paramai trečiosioms šalims, ir iki 90 % tinkamų finansuoti išlaidų kitų kategorijų išlaidoms. EĮT veiksmų, susijusių su šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytu konkrečiu tikslu, atveju, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio, Programa gali finansuoti iki 100 % tinkamų finansuoti papildomų koordinavimo ir tinklaveikos išlaidų ir iki 60 % tinkamų finansuoti išlaidų kitoms išlaidų kategorijoms. Be to, netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos nustatomos pritaikius 25 % fiksuotąją normą visoms tiesioginėms tinkamoms finansuoti išlaidoms, išskyrus tiesiogines tinkamas finansuoti subrangos išlaidas, finansinę paramą trečiosioms šalims ir visus vieneto įkainius ar fiksuotąsias sumas, kurios apima netiesiogines išlaidas.

3. Dotacijų, skirtų PIOB įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytą konkretų tikslą, atveju, jeigu Tarptautinės buhalterių federacijos (TBF) finansavimas konkrečiais metais pasiekia daugiau kaip du trečdalius viso metinio finansavimo, metinis įnašas tiems metams yra ribojamas iki didžiausios sumos, nustatytos 16 straipsnio 1 dalyje nurodytoje darbo programoje.

4. Dotacijų, skirtų ANEC pagal 10 straipsnio 1 dalies e punktą, atveju Programa gali finansuoti iki 95 % tinkamų finansuoti išlaidų.

5. Veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio, Programa gali finansuoti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

Veiksmų, nurodytų I priedo 1 ir 2 punktuose, atveju taikoma bendro finansavimo norma yra 50 % tinkamų finansuoti išlaidų, taikant tokias išimtis:

a) norma yra 75 % tinkamų finansuoti išlaidų šiais atvejais:

   i) tarpvalstybinės veiklos, įgyvendinamos kartu dviejų ar daugiau valstybių narių, siekiant kontroliuoti augalų kenkėjus ar gyvūnų ligas, vykdyti jų prevenciją arba juos likviduoti, atveju;

   ii) valstybių narių, kurių bendrosios nacionalinės pajamos vienam gyventojui, remiantis naujausiais Eurostato duomenimis, yra mažesnės nei 90 % Sąjungos vidurkio, atveju;

b) nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio, norma yra 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, jei veikla, remiama iš Sąjungos įnašo, susijusi su didelio pavojaus žmonių, augalų ir gyvūnų sveikatai prevencija bei kontrole Sąjungoje ir:

   i) yra skirta išvengti žmonių aukų arba didelių ekonomikos nuostolių visoje Sąjungoje;

   ii) yra konkrečios visai Sąjungai nepaprastai svarbios užduotys, kaip Komisija nustatė darbo programoje, nurodytoje 16 straipsnio 4 dalyje, arba

   iii) yra įgyvendinama trečiosiose valstybėse;

c) kai tai būtina dėl lėšų trūkumo, nepakankamo Programos ar neatidėliotinos priemonės įgyvendinimo arba laipsniško kovos su gyvūnų ligomis ar augalų kenkėjais veiksmų bendro finansavimo nutraukimo, bendro finansavimo normos yra mažesnės.

Šios dalies antros pastraipos c punkto tikslais bendro finansavimo normų sumažinimo suma atspindi pagrindo taikyti mažesnę normą svarbą. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos mažesnės bendro finansavimo normos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju Programa gali finansuoti iki 95 % tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su veiksmais, kuriais remiami bendradarbiavimo tinklai, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 15 straipsnyje.

13 straipsnis

Su programomis ir neatidėliotinomis priemonėmis susijusios tinkamos finansuoti išlaidos

1. Be Finansinio reglamento 186 straipsnyje nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų kriterijų, išlaidos, valstybių narių patirtos įgyvendinant I priedo 1.4.1 ir 1.4.2 punktuose nurodytas neatidėliotinas priemones, kuriomis įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas:

a) yra tinkamos finansuoti iki dotacijos paraiškos pateikimo pagal Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos b punktą dienos;

b) yra tinkamos finansuoti nuo įtariamo gyvūnų ligos pasireiškimo arba augalų kenkėjų atsiradimo dienos su sąlyga, kad tas pasireiškimas ar atsiradimas atitinkamai patvirtinamas.

Prieš tai, kai pateikiama dotacijos paraiška, Komisijai pranešama apie gyvūnų ligos pasireiškimą pagal Reglamento (ES) 2016/429 19 ar 20 straipsnį ir vadovaujantis to reglamento 23 straipsniu priimtomis taisyklėmis, o apie Sąjungos karantininių kenkėjų atsiradimą – pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 ([62]) 9, 10 ar 11 straipsnį.

2. Veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, atveju su programų įgyvendinimu susijusios tinkamos finansuoti išlaidos, nurodytos I priedo 2.2.1 ir 2.2.2 punktuose, gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus dotacijoms gauti, jeigu jos atitinka Finansinio reglamento 186 straipsnyje nustatytus kriterijus.

([62]) 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

14 straipsnis

Kaupiamasis ir alternatyvusis finansavimas

1. Veiksmui, kuriam buvo skirtas įnašas pagal kitą Sąjungos programą, gali būti skiriamas įnašas ir pagal Programą, jei tais įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos. Veiksmui skirtam atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės. Kaupiamasis finansavimas neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų. Pagal skirtingas Sąjungos programas skiriama parama gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriais nustatomos paramos sąlygos.

2. Veiksmams, kuriems pagal šią Programą buvo suteikta pažangumo ženklo etiketė, gali gauti paramą iš Europos regioninės plėtros fondo arba „Europos socialinio fondo +“, laikantis 2021–2027 m. Bendrųjų nuostatų reglamento 73 straipsnio 4 dalies, jeigu jie atitinka šias kumuliatyviąsias sąlygas:

a) jie buvo įvertinti paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal Programą;

b) jie atitinka minimaliuosius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus;

c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų.

3. Operacijai gali būti skirta parama iš vienos ar kelių Sąjungos programų. Taip nutikus, mokėjimo paraiškoje deklaruojamos išlaidos neturi būti deklaruojamos kitai programai skirtoje mokėjimo paraiškoje.

4. Išlaidų suma, kuri turi būti įtraukta į mokėjimo paraišką, gali būti proporcingai apskaičiuota kiekvienai programai pagal dokumentą, kuriame išdėstomos paramos teikimo sąlygos.

III SKYRIUS

DERINIMO OPERACIJOS

15 straipsnis

Derinimo operacijos

Derinimo operacijos pagal Programą vykdomos laikantis Reglamento (ES) 2021/523 ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

IV SKYRIUS

ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR KONTROLĖ

16 straipsnis

Programos įgyvendinimas

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalyje nurodytas darbo programas.

Darbo programomis įgyvendinami 3 straipsnyje išdėstyti konkretūs tikslai ir 8 straipsnyje išdėstyti tinkami finansuoti veiksmai. Tose darbo programose išsamiai nurodoma:

a) kiekvienam veiksmui skirta preliminari suma ir, kai aktualu, preliminari bendra visiems veiksmams skirta suma, taip pat preliminarus įgyvendinimo tvarkaraštis;

b) dotacijų pagrindiniai vertinimo kriterijai pagal 11 straipsnį, ir didžiausia bendro finansavimo norma pagal 12 straipsnį.

Kai taikytina, darbo programose nustatoma bendra derinimo operacijoms rezervuota suma.

2. Darbo programas, kuriomis įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytas konkretus tikslas, Komisija priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 5 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Darbo programas, kuriomis įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, Komisija priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 4 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

4. Darbo programas, kuriomis, pasitelkiant 8 straipsnio 8 dalyje ir I priede išdėstytus veiksmus, įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, Komisija priima įgyvendinimo aktais ne vėliau kaip kiekvienų metų, einančių prieš jų vykdymą, balandžio 30 d., su sąlyga, kad priimtas biudžeto projektas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Šio reglamento II priede nustatyti veiksmai, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, įskaitant iniciatyvas dėl prioritetų peržiūros, įgyvendinami pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 13, 14 ir 17 straipsnius ir palaikant glaudų bei darnų bendradarbiavimą Europos statistikos sistemoje.

17 straipsnis

Stebėsena ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, skirti Programos veiklos pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnio 2 dalyje nustatytų konkrečių tikslų, ataskaitai pateikti, išdėstyti IV priede.

2. Teikdama ataskaitą apie pažangą, padarytą įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytą konkretų tikslą, Komisija pateikia atitinkamus kontekstinius rodiklius, paimtus iš MVĮ veiklos rezultatų apžvalgos, Smulkiojo verslo akto informacijos suvestinių ir kitų susijusių šaltinių, taip pat 1 dalyje nurodytus rodiklius.

3. Siekiant užtikrinti veiksmingą Programos veiklos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant jos tikslų, įvertinimą, Komisijai pagal 20 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IV priedas siekiant peržiūrėti arba papildyti rodiklius, kai tai laikoma reikalinga, ir kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.

4. Ataskaitų už veiklą teikimo sistema užtikrinama, kad Programos veiklos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami ekonomiškai, efektyviai ir laiku.

Tuo tikslu Sąjungos lėšų gavėjams ir, kai tinkama, valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

18 straipsnis

Vertinimas

1. Vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti sprendimų priėmimo procese.

2. Tarpinis Programos vertinimas atliekamas ketveri metai po Programos įgyvendinimo pradžios dienos. Komisija parengia tarpinę vertinimo ataskaitą, kad įvertintų Programos veiklos rezultatus, įskaitant tokius aspektus kaip veiksmingumas, efektyvumas, suderinamumas, aktualumas, sinergija įgyvendinant Programą ir Sąjungos pridėtinė vertė.

3. Kalbant apie veiksmus, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, Komisija parengia metinę Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondo veiklos ataskaitą, susijusią su Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų, taip pat apskritai PIOB ir EFRAG kūrimu. Komisija ataskaitą perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai.

4. Programos įgyvendinimo pabaigoje ir bet kuriuo atveju po ketverių metų nuo 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos Komisija parengia galutinę vertinimo ataskaitą, kad įvertintų Programos veiklos rezultatus, įskaitant tokius aspektus kaip veiksmingumas, efektyvumas, suderinamumas, aktualumas, sinergija įgyvendinant Programą ir Sąjungos pridėtinė vertė.

5. Tarpines ir galutines vertinimo ataskaitas ir savo išvadas bei rekomendacijas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui ir paskelbia jas viešai. Kai tinkama, prie ataskaitų pridedami pasiūlymai dėl tolesnių veiksmų.

6. Remdamasi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 13 straipsnio 5 dalimi, Komisija konsultuojasi su Europos statistikos sistemos komitetu dėl tų tarpinio ir galutinio vertinimų dalių, kurios yra susijusios su veiksmais, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, prieš jų priėmimą ir pateikimą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Komisija konsultuojasi su Europos patariamuoju statistikos komitetu dėl tos galutinio vertinimo ataskaitos dalies, kuri yra susijusi su veiksmais, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, prieš jos priėmimą ir pateikimą Europos Parlamentui ir Tarybai.

19 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei Programos veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

20 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 9 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje, 10 straipsnio 2 dalyje ir 17 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 7 metų laikotarpiui nuo 2021 m. sausio 1 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki 7 metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 9 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje, 10 straipsnio 2 dalyje ir 17 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 9 straipsnio 6 dalies antrą pastraipą, 10 straipsnio 2 dalį ir 17 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

21 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų, kurie yra susiję su 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytu konkrečiu tikslu, atžvilgiu Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Šio reglamento 16 straipsnio 3 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų, kurie yra susiję su šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytu konkrečiu tikslu, atžvilgiu Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

3. 12 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje ir šio reglamento 16 straipsnio 4 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų, kurie yra susiję su šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytu konkrečiu tikslu, atžvilgiu Komisijai padeda Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

5. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

6. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, ta procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.

V SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus), teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

2. Komisija naudotojams palankiu būdu vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, kad padidintų vartotojų, piliečių, įmonių, visų pirma MVĮ, ir viešojo administravimo įstaigų informuotumą apie finansinius išteklius, teikiamus pagal Programą, ir apie Programos veiksmus bei rezultatus.

3. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

4. Komisija (Eurostatas) vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodyto konkretaus tikslo įgyvendinimu, įskaitant veiksmus bei rezultatus, susijusius su Europos statistikos tobulinimu, rengimu ir sklaida pagal Reglamente (EB) Nr. 223/2009 nustatytus statistinius principus.

23 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 ir (ES) Nr. 652/2014 panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.

24 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šiuo Reglamentu nedaroma poveikio pagal reglamentus (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) 2017/826 pradėtų veiksmų tęstinumui ar jų pakeitimui ir tie reglamentai toliau taikomi atitinkamiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami.

2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, priimtų pagal ankstesnes programas, nustatytas pagal 1 dalyje pateiktą sąrašą, prie Programos.

3. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m., siekiant padengti 4 straipsnio 3 dalyje numatytas išlaidas, kad būtų galima valdyti veiksmus, kurie nebuvo baigti ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.

4. Remiantis Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktu, su veiksmu, kuris jau buvo pradėtas susijusios išlaidos, patirtos prieš patirtos prieš dotacijos paraiškos pateikimo datą, gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jei tai yra būtina, siekiant užtikrinti tęstinumą ribotą laikotarpį.

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 193 straipsnio 4 dalies, išlaidos, patirtos prieš dotacijos paraiškos pateikimo datą, yra tinkamos finansuoti dotacijų veiklai atveju, jei tai yra būtina, siekiant užtikrinti tęstinumą laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki šios Programos įsigaliojimo.

5. 16 straipsnio 4 dalyje ir I priedo 2.1 punkte nustatyti terminai netaikomi 2021 m. ir 2022 m. programoms.

25 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. balandžio 28 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
D. M. SASSOLI

Tarybos vardu
Pirmininkė
A. P. ZACARIAS

I PRIEDAS

TINKAMI FINANSUOTI VEIKSMAI, KURIAIS ĮGYVENDINAMAS 3 STRAIPSNIO 2 DALIES e PUNKTE NURODYTAS KONKRETUS TIKSLAS, SUSIJĘS SU AUGALŲ, GYVŪNŲ, MAISTO BEI PAŠARŲ SRITIMIS

Toliau išvardyti veiksmai, kuriais siekiama įgyvendinti 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytą konkretų tikslą, yra tinkami finansuoti:

1. Neatidėliotinų veterinarijos ir fitosanitarijos priemonių įgyvendinimas.

1.1. Neatidėliotinų veterinarijos ir fitosanitarijos priemonių, kurių turi būti imamasi oficialiai patvirtinus kurios nors iš III priede išvardytų gyvūnų ligų arba zoonozių pasireiškimą, augalų kenkėjų buvimą arba kilus tiesioginei grėsmei Sąjungos žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatos būklei.

Pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės įgyvendinamos nedelsiant, o jas taikant turi būti laikomasi atitinkamoje Sąjungos teisėje išdėstytų nuostatų.

1.2. Dėl ekstremaliosios fitosanitarinės padėties valstybės narės gali imtis šių kovos su pirmuoju kenkėjų antplūdžiu tam tikroje zonoje priemonių:

a) Sąjungos karantininių kenkėjų naikinimo ir prevencijos priemonių, kurių valstybės narės kompetentinga institucija imasi pagal Reglamento (ES) 2016/2031 17 straipsnį arba pagal Sąjungos priemones, priimtas pagal to reglamento 28 straipsnio 1 ar 3 dalį;

b) naikinimo ir prevencijos priemonių, kurių valstybės narės kompetentinga institucija imasi pagal Reglamento (ES) 2016/2031 29 straipsnio 1 dalį ar 30 straipsnio 4 dalį į Sąjungos karantininių kenkėjų sąrašą neįtraukto, bet pagal tame reglamente nurodytus kriterijus galinčio būti priskirtu prie Sąjungos karantininių kenkėjų kenkėjo atžvilgiu;

c) papildomų apsaugos priemonių, kurių imamasi siekiant neleisti išplisti kenkėjui, dėl kurio laikantis Reglamento (ES) 2016/2031 28 straipsnio 1 dalies ir 30 straipsnio 1 dalies buvo priimtos Sąjungos priemonės, išskyrus šio punkto a ir b punktuose nurodytas naikinimo ir prevencijos priemones, jei tos priemonės yra būtinos siekiant apsaugoti Sąjungą nuo tolesnio to kenkėjo plitimo.

1.3. Sąjungos finansavimas taip pat gali būti teikiamas šioms priemonėms:

1.3.1. apsaugos arba prevencijos priemonėms, kurių dėl kurios nors iš III priede išvardytų gyvūnų ligų ar zoonozių pasireiškimo arba plitimo trečiosios valstybės, valstybės narės arba užjūrio šalies ar teritorijos teritorijoje imamasi kilus tiesioginei grėsmei Sąjungos sveikatos būklei, taip pat apsaugos priemonėms arba kitai susijusiai veiklai, kurių imamasi remiant Sąjungos augalų sveikatos būklę;

1.3.2. šiame priede nurodytoms priemonėms, kurių, siekdamos kontroliuoti gyvūnų ligų arba augalų kenkėjų protrūkį, glaudžiai bendradarbiaudamos imasi dvi arba daugiau valstybių narių;

1.3.3. biologinių produktų, skirtų III priede išvardytoms gyvūnų ligoms ir zoonozėms kontroliuoti, išteklių atsargų sudarymui, jei valstybės narės prašymu Komisija mano, kad tai valstybei narei tokias atsargas sudaryti būtina;

1.3.4. biologinių produktų išteklių atsargų sudarymui arba vakcinų dozių įsigijimui, jei dėl kurios nors iš III priede išvardytų gyvūnų ligų ar zoonozių pasireiškimo arba plitimo trečiojoje valstybėje ar valstybėje narėje gali kilti grėsmė Sąjungai;

1.3.5. įtarus gyvūnų ligos protrūkį arba augalų kenkėjų atsiradimą – sustiprintoms patikroms ir stebėsenai visoje Sąjungoje ir prireikus prie jos išorės sienų;

1.3.6. žinomų ir naujų, anksčiau nežinomų gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų atsiradimo stebėjimo priemonėms.

1.4. Tinkamos finansuoti išlaidos

1.4.1. Neatidėliotinos veterinarijos priemonės

Toliau nurodytos išlaidos, kurias valstybės narės patiria taikydamos neatidėliotinas veterinarijos priemones, gali būti laikomos atitinkančiomis finansavimo reikalavimus:

a) išlaidos kompensacijoms savininkų patiriamai žalai už jų paskerstus arba nužudytus gyvūnus atlyginti, neviršijant tokių gyvūnų rinkos vertės, kurią jie būtų turėję, jeigu jie nebūtų buvę paveikti ligos;

b) gyvūnų skerdimo ar nužudymo išlaidos ir su tuo susijusios gabenimo išlaidos;

c) išlaidos kompensacijoms savininkų patiriamai žalai už jų sunaikintus gyvūninius produktus atlyginti, neviršijant tų produktų rinkos vertės prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie prasidėjusią ligą ar prieš jam pasitvirtinant;

d) ūkių ir įrangos valymo, dezinsekcijos ir dezinfekcijos išlaidos remiantis epidemiologija ir patogeno savybėmis;

e) išlaidos, susijusios su užkrėstų pašarų gabenimu ir sunaikinimu ir, jeigu negalima dezinfekuoti, įrangos sunaikinimu;

f) išlaidos vakcinoms ir jaukams įsigyti, laikyti, tvarkyti ar platinti, taip pat paties vakcinavimo išlaidos, jeigu Komisija taip nusprendžia ar leidžia tokius veiksmus;

g) skerdenų gabenimo ir pašalinimo išlaidos;

h) išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais – serologinių ir viruso loginių tyrimų, skirtų stebėsenai, ir tyrimų, atliekamų prieš išvežimą ribojamosiose zonose, išlaidos ir bet kurios kitos išlaidos, būtinos siekiant likviduoti ligą.

1.4.2. Neatidėliotinos fitosanitarijos priemonės

Toliau nurodytos išlaidos, kurias patiria valstybės narės, vykdydamos neatidėliotinas priemones augalų sveikatos srityje, gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus dotacijoms gauti:

a) išlaidos darbuotojams, neatsižvelgiant į jų statusą, tiesiogiai dalyvaujantiems įgyvendinant priemones, taip pat įrangos nuomos sąnaudos, vartojimo reikmenų ir kitų būtinų medžiagų, apdorojimo produktų, mėginių ėmimo ir laboratorinių tyrimų išlaidos;

b) išlaidos paslaugų sutartims su trečiosiomis šalimis daliai priemonių vykdyti;

c) išlaidos kompensacijoms atitinkamiems veiklos vykdytojams ar savininkams už augalų, augalinių produktų ir kitų objektų apdorojimą, sunaikinimą ir tolesnį šalinimą, taip pat už patalpų, žemės, vandens, dirvožemio ir auginimo terpės, įrangos, mašinų ir įrenginių valymą ir dezinfekavimą;

d) išlaidos siekiant atitinkamiems savininkams kompensuoti sunaikintų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų, kuriems taikomos Reglamento (ES) 2016/2031 17 straipsnyje, 28 straipsnio 1 dalyje, 29 straipsnio 1 dalyje ir 30 straipsnio 1 dalyje nurodytos priemonės, vertę, neviršijant tokių augalų, augalų produktų ir kitų objektų rinkos vertės, kurią jie būtų turėję, jei nebūtų buvę paveikti tų priemonių; likutinė vertė (jei yra) iš kompensacijos atskaitoma, ir

e) išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais – išlaidos, patirtos vykdant kitas būtinas priemones nei nurodytosios a–d punktuose.

Kompensacijos veiklos vykdytojams ar savininkams, nurodytos c punkte, laikomos tinkamomis finansuoti tik tuo atveju, jeigu priemonės buvo įgyvendinamos prižiūrint kompetentingai institucijai.

2. Metinės ir daugiametės nacionalinės veterinarijos ir fitosanitarijos programos įgyvendinimas

2.1. Metinės ir daugiametės nacionalinės veterinarijos ir fitosanitarijos III priede išvardytų gyvūnų ligų bei zoonozių ir augalų kenkėjų naikinimo, kontrolės ir stebėsenos programos turi būti įgyvendinamos laikantis atitinkamoje Sąjungos teisėje išdėstytų nuostatų.

Finansavimo reikalavimus atitinkančių veiksmų sąlygos nustatytos 16 straipsnyje nurodytoje darbo programoje.

Nacionalinės programos pateikiamos Komisijai ne vėliau kaip metų, einančių prieš numatytą įgyvendinimo laikotarpį, gegužės 31 d.

Kasmet iki lapkričio 30 d. Komisija praneša valstybėms narėms:

a) techniniu požiūriu patvirtintų nacionalinių programų, siūlomų bendrai finansuoti, sąrašą;

b) preliminarią kiekvienai programai skirtą sumą;

c) preliminarų maksimalų Sąjungos finansinio įnašo į kiekvieną programą dydį ir

d) bet kokias preliminarias sąlygas, kurios gali būti taikomos Sąjungos finansiniam įnašui.

Komisija nacionalines programas ir susijusį finansavimą patvirtina ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. sudarydama susitarimą dėl dotacijos, atsižvelgiant į įgyvendintas priemones bei patirtas išlaidas.

Naudos gavėjams pateikus tarpines finansines ataskaitas ne vėliau kaip iki įgyvendinimo metų rugpjūčio 31 d., Komisija prireikus gali iš dalies pakeisti su visu tinkamumo finansuoti laikotarpiu susijusius dotacijų susitarimus.

2.2. Tinkamos finansuoti išlaidos

2.2.1. Toliau nurodytos išlaidos, kurias patiria valstybės narės, įgyvendindamos nacionalines veterinarijos programas, gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus Sąjungos bendram finansavimui gauti:

a) gyvūnų mėginių ėmimo išlaidos;

b) tyrimų išlaidos su sąlyga, kad jos yra tik:

i) tyrimų rinkinių, reagentų ir vartojimo reikmenų, kurie gali būti identifikuoti ir kurie specialiai naudojami tiems tyrimams atlikti, išlaidos;

ii) išlaidos darbuotojams, neatsižvelgiant į jų statusą, tiesiogiai dalyvaujantiems atliekant tyrimus;

c) išlaidos kompensacijoms savininkų patiriamai žalai už jų paskerstus ar nužudytus gyvūnus atlyginti, neviršijant tokių gyvūnų rinkos vertės, kurią jie būtų turėję, jeigu nebūtų buvę paveikti ligos;

d) gyvūnų skerdimo ar nužudymo išlaidos;

e) išlaidos kompensacijoms savininkų patiriamai žalai už jų sunaikintus gyvūninius produktus atlyginti, neviršijant tų produktų rinkos vertės prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie prasidėjusią ligą ar prieš jam pasitvirtinant;

f) vakcinų dozių ar vakcinų ir jaukų, naudojamų pagal programas, įsigijimo, laikymo, vakcinavimo, tvarkymo ar platinimo išlaidos;

g) ūkio ir įrangos valymo, dezinfekcijos ir dezinsekcijos remiantis patogiau epidemiologija ir charakteristikomis išlaidos ir

h) išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais – išlaidos, patirtos vykdant kitas būtinas priemones nei nurodytosios a–g punktuose.

Taikant c punktą, likutinė gyvūnų vertė (jei yra) iš kompensacijos atskaitoma.

Taikant d punktą, termiškai apdorotų perinimui neskirtų kiaušinių likutinė vertė iš kompensacijos atskaitoma.

2.2.2. Toliau nurodytos išlaidos, kurias patiria valstybės narės, įgyvendindamos nacionalines fitosanitarijos programas, gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus Sąjungos bendram finansavimui gauti:

a) mėginių ėmimo išlaidos;

b) vizualių patikrinimų išlaidos;

c) tyrimų išlaidos, su sąlyga, kad jos yra tik:

i) tyrimų rinkinių, reagentų ir vartojimo reikmenų, kurie gali būti identifikuoti ir kurie specialiai naudojami tiems tyrimams atlikti, išlaidos;

ii) išlaidos darbuotojams, neatsižvelgiant į jų statusą, dalyvaujantiems atliekant tyrimus;

d) išlaidos darbuotojams, neatsižvelgiant į jų statusą, tiesiogiai dalyvaujantiems įgyvendinant priemones, taip pat įrangos nuomos sąnaudos, vartojimo reikmenų ir kitų reikalingų medžiagų, apdorojimo produktų, mėginių ėmimo ir laboratorinių tyrimų išlaidos;

e) išlaidos paslaugų sutartims su trečiosiomis šalimis daliai priemonių vykdyti;

f) išlaidos kompensacijoms atitinkamiems veiklos vykdytojams ar savininkams už augalų, augalinių produktų ir kitų objektų apdorojimą, sunaikinimą ir tolesnį šalinimą, taip pat už patalpų, žemės, vandens, dirvožemio ir auginimo terpės, įrangos, mašinų ir įrenginių valymą ir dezinfekavimą;

g) išlaidos siekiant atitinkamiems savininkams kompensuoti sunaikintų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų, kuriems taikomos Reglamento (ES) 2016/2031 17 straipsnyje, 28 straipsnio 1 dalyje, 29 straipsnio 1 dalyje ir 30 straipsnio 1 dalyje nurodytos priemonės, vertę, neviršijant tokių augalų, augalų produktų ir kitų objektų rinkos vertės, kurią jie būtų turėję, jeigu nebūtų buvę paveikti tų priemonių; likutinė vertė (jei yra) iš kompensacijos atskaitoma ir

h) išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais – išlaidos, patirtos vykdant kitas būtinas priemones, nei nurodytosios a–g punktuose.

Kompensacijos veiklos vykdytojams ir savininkams, nurodytos f punkte, laikomos tinkamomis finansuoti tik tuo atveju, jeigu priemonės buvo įgyvendinamos prižiūrint kompetentingai institucijai.

2.3. Jeigu kurios nors iš III priede išvardytų gyvūnų ligų arba zoonozių pasireiškimas ar plitimas gali kelti grėsmę sveikatos būklei Sąjungoje, taip pat siekiant apsaugoti Sąjungą nuo kurios nors iš šių ligų ar zoonozių arba jeigu apsaugos priemonės būtinos remiant Sąjungos augalų sveikatos būklę, valstybės narės į savo nacionalines programas gali įtraukti priemones, kurios turi būti įgyvendinamos trečiųjų valstybių teritorijose, bendradarbiaujant su tų šalių valdžios institucijomis. Kitu atveju, Sąjungos finansavimas tomis pačiomis aplinkybėmis ir tais pačiais tikslais gali būti tiesiogiai skiriamas trečiųjų valstybių kompetentingoms institucijoms.

2.4. Dėl fitosanitarijos programų Sąjungos finansavimas valstybėms narėms gali būti skiriamas šioms priemonėms:

a) apklausoms tam tikrais laikotarpiais, tikrinant bent tai, ar esama:

— bet kurio Sąjungos karantininio kenkėjo ir su kuriuo nors kenkėju, kuriam taikomos Reglamento (ES) 2016/2031 29 straipsnyje nurodytos priemonės ar pagal to reglamento 30 straipsnio 1 dalį, pagal to reglamento 22 straipsnio 1 dalį arba, kai taikytina, pagal Reglamento (ES) 2017/625 47–77 straipsnius priimtos priemonės, susijusių požymių ar simptomų,

— prioritetinių kenkėjų pagal Reglamento (ES) 2016/2031 24 straipsnio 1 dalį;

b) nustatytais laikotarpiais vykdomai stebėsenai, kurios metu tikrinama bent tai, ar esama kitų nei a punkte nurodytų kenkėjų, kurie gali kelti atsirandančią grėsmę Sąjungai ir kurių patekimas ar išplitimas gali daryti didelį poveikį Sąjungos teritorijoje;

c) Sąjungos karantininio kenkėjo naikinimo ir prevencijos priemonėms, kurių valstybės narės kompetentinga institucija imasi pagal Reglamento (ES) 2016/2031 17 straipsnį ar pagal Sąjungos priemones, priimtas laikantis to reglamento 28 straipsnio 1 ar 3 dalies;

d) naikinimo ir prevencijos priemonėms, kurių valstybės narės kompetentinga institucija imasi pagal Reglamento (ES) 2016/2031 29 straipsnio 1 dalį į Sąjungos karantininių kenkėjų sąrašą neįtraukto, bet pagal tame reglamente nurodytus kriterijus galinčio būti priskirtu prie Sąjungos karantininių kenkėjų kenkėjo atžvilgiu;

e) papildomoms apsaugos priemonėms, kurių imamasi siekiant neleisti išplisti kenkėjui, dėl kurio pagal Reglamento (ES) 2016/2031 28 straipsnio 1 dalį ir 30 straipsnio 1 dalį buvo priimtos Sąjungos priemonės, išskyrus šio punkto c ir d punktuose nurodytas naikinimo ir prevencijos priemones ir šio punkto f punkte nurodytas sulaikymo priemones, jei tos priemonės yra būtinos siekiant apsaugoti Sąjungą nuo tolesnio to kenkėjo plitimo;

f) priemonėms, kuriomis siekiama sulaikyti kenkėją, dėl kurio užkrėstoje zonoje, kurioje tas kenkėjas negali būti sunaikintas, pagal Reglamento (ES) 2016/2031 28 straipsnio 2 dalį ar 30 straipsnio 3 dalį buvo priimtos Sąjungos sulaikymo priemonės, jei tos priemonės yra būtinos siekiant apsaugoti Sąjungą nuo tolesnio to kenkėjo plitimo.

16 straipsnio 4 dalyje nurodytose darbo programose nurodomas augalų kenkėjų, kuriems bus taikomos šios priemonės, sąrašas.

3. Fitosanitarijos programų, skirtų kenkėjų kontrolei atokiausiuose Sąjungos regionuose, nurodytuose SESV 355 straipsnio 1 dalyje, kurie nepatenka į Reglamento (ES) 2016/2031 teritorinio taikymo sritį, įgyvendinimas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 228/2013 ([1]) 24 straipsnyje nustatytų tikslų. Tos programos yra susijusios su veikla, būtina užtikrinti, kad tuose regionuose galiojančios kenkėjų kontrolės taisyklės, nepriklausomai nuo to, ar jos yra Sąjungos ar nacionalinės taisyklės, būtų tinkamai įgyvendinamos.

4. Gyvūnų gerovės rėmimo veikla, įskaitant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti gyvūnų gerovės standartų laikymąsi ir atsekamumą, be kita ko, gyvūnų vežimo metu.

5. Parama Reglamento (ES) 2017/625 92 straipsnyje nurodytoms Europos Sąjungos etaloninėms laboratorijoms ir Reglamento (ES) 2017/625 95 bei 97 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2016/1012 29 straipsnyje nurodytiems Europos Sąjungos etaloniniams centrams.

6. Ne ilgesniu kaip trejų metų laikotarpiu po konkrečios srities Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos paskyrimo, kai tinkama ir laikantis 10 straipsnio 1 dalies, akreditacijos gavimas tyrimų ir diagnostinių tyrimų metodams nacionalinėse augalų sveikatos etaloninėse laboratorijose ir nacionalinėse gyvūnų sveikatos etaloninėse laboratorijose.

7. Reglamento (ES) 2017/625 112 straipsnyje nurodytų koordinuojamos kontrolės programų įgyvendinimas ir informacijos bei duomenų rinkimo organizavimas.

8. Maisto švaistymo prevencijos ir kovos su sukčiavimu maisto produktų srityje veikla.

9. Veikla, kuria remiama tvari maisto gamyba ir vartojimas, įskaitant trumpas tiekimo grandines.

10. Duomenų bazių ir kompiuterinės informacijos valdymo sistemų, būtinų siekiant veiksmingai ir efektyviai įgyvendinti teisės aktus, kurie yra susiję su 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytu konkrečiu tikslu, ir turinčių įrodytą papildomą naudą visai Sąjungai tobulinimas; taip pat naujų technologijų diegimas siekiant pagerinti produktų atsekamumą.

11. Kompetentingų institucijų, atsakingų už oficialią kontrolę, ir kitų su gyvūnų ligų arba augalų kenkėjų valdymu arba prevencija susijusių šalių darbuotojų mokymas, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/625 130 straipsnyje.

12. Kelionių, apgyvendinimo ir kasdienių pragyvenimo išlaidų, kurias patiria valstybių narių ekspertai dėl to, kad Komisija juos paskiria padėti savo ekspertams, kaip numatyta Reglamento (ES) 2017/625 116 straipsnio 4 dalyje ir 120 straipsnio 4 dalyje, apmokėjimas.

13. Techninio ir mokslinio darbo, būtino siekiant užtikrinti tinkamą teisės aktų įgyvendinimą su 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytu konkrečiu tikslu susijusioje srityje ir tų teisės aktų pritaikymą prie mokslo, technologijų ir visuomenės raidos, įskaitant tyrimus ir koordinavimo veiklą, būtinus siekiant užtikrinti naujų augalų kenkėjų ir gyvūnų ligų atsiradimo prevenciją, atlikimas.

14. Veikla, kurią vykdo valstybės narės ar tarptautinės organizacijos, siekdamos įgyvendinti 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytą konkretų tikslą remiant su tuo tikslu susijusių taisyklių tobulinimą bei įgyvendinimą.

([1]) 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 247/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 23).

15. Vienos ar kelių valstybių narių rengiamų projektų, kuriais, taikant novatoriškus metodus ir protokolus, siekiama didinti 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodyto konkretaus tikslo įgyvendinimo efektyvumą, atlikimas.

16. Sąjungos ir valstybių narių įgyvendinamo informavimo ir informuotumo didinimo iniciatyvų, kuriomis siekiama užtikrinti geresnę, reikalavimus atitinkančią ir tvarią maisto gamybą ir vartojimą, įskaitant maisto švaistymo prevenciją, kuria būtų prisidedama prie žiedinės ekonomikos, ir sukčiavimo maisto produktų srityje prevencijos veiklą, taip pat kitų iniciatyvų, kuriomis siekiama padėti užtikrinti aukštą gyvūnų ir augalų sveikatos lygį, ir maisto bei pašarų saugą, įgyvendinant su 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytu konkrečiu tikslu susijusias taisykles, įgyvendinimas.

17. Priemonių, kurios, siekiant apsaugoti žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą ir gyvūnų gerovę, taikomos prie Sąjungos sienos iš trečiųjų valstybių atvežamų gyvūnų, gyvūninių produktų, augalų, augalinių produktų ir kitų atitinkamų objektų atžvilgiu, įgyvendinimas.

II PRIEDAS

TINKAMI FINANSUOTI VEIKSMAI, KURIAIS ĮGYVENDINAMAS 3 STRAIPSNIO 2 DALIES f PUNKTE NURODYTAS KONKRETUS TIKSLAS DĖL EUROPOS STATISTIKOS

Siekiant įgyvendinti Sąjungos politiką, reikia aukštos kokybės palyginamos ir patikimos statistinės informacijos apie Sąjungos ekonominę, socialinę, su teritorija ir aplinka susijusią padėtį. Be to, turėdami Europos statistiką, Europos piliečiai gali suprasti demokratinius procesus, juose dalyvauti ir diskutuoti apie Sąjungos dabartį ir ateitį.

Kartu su Reglamentu (EB) Nr. 223/2009, ir ypač atsižvelgiant į statistikos institutų profesinio nepriklausomumo bei kitus statistikos principus, nustatytus to reglamento 2 straipsnyje, Programa siekiama užtikrinti bendrą 2021–2027 m. Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos sistemą. Europos statistika turi būti tobulinama, rengiama ir skleidžiama laikantis tos sistemos ir Europos statistikos praktikos kodekso principų. Ta sistema turėtų atitikti Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus kokybės kriterijus glaudžiai ir koordinuotai bendradarbiaujant Europos statistikos sistemoje (ESS).

Pagal šią sistemą tobulinant, rengiant ir skleidžiant Europos statistiką, bus prisidedama prie SESV nustatytos ir Komisijos strateginiuose prioritetuose išsamiau apibrėžtos Sąjungos politikos įgyvendinimo.

Pasitelkiant Programą ESS sieks išlaikyti ir pagerinti savo kompetencijos lygį statistikos srityje. Panašiai metinėse darbo programose bus siekiama geriausių galimų rezultatų, atsižvelgiant į regioniniu, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis turimus išteklius.

Nuolatiniai moksliniai tyrimai ir inovacijos yra laikomi viena iš svarbiausių varomųjų jėgų modernizuojant Europos statistiką ir gerinant Europos statistikos kokybę. Todėl investicijos įgyvendinant daugiametę darbo programą turėtų būti koncentruojamos į naujų metodų ir metodikos rengimą, taip pat galimybių naudoti naujus duomenų šaltinius, skirtus statistikos rengimui, tyrinėjimą.

Įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies f punkte nustatytą konkretų tikslą, vykdomi šie veiksmai:

Ekonominė ir pinigų sąjunga, globalizacija ir prekyba

1) teikiama aukštos kokybės statistika, kuria grindžiama perviršinio deficito procedūra, ir, jei įmanoma, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė bei techninės paramos priemonė, taip pat Sąjungos metinis ekonominės stebėsenos ir gairių ciklas;

2) teikiami ir prireikus tobulinami pagrindiniai Europos ekonominiai rodikliai;

3) teikiama statistika ir metodinės gairės apie tai, kaip statistiškai vertinamos investicinės ir biudžeto priemonės, ir kartu remiama ekonominė konvergencija, finansinis stabilumas ir darbo vietų kūrimas;

4) teikiama su nuosavais ištekliais ir Sąjungos darbuotojų darbo užmokesčiu bei pensijomis susijusi statistika;

5) geriau vertinama prekyba prekėmis ir paslaugomis, tiesioginės užsienio investicijos, pasaulinės vertės grandinės ir globalizacijos poveikis Sąjungos ekonomikai.

Vidaus rinka, inovacijos ir skaitmeninė transformacija

1) teikiama aukštos kokybės ir patikima statistika, kurios reikia vidaus rinkai ir pagrindinėse inovacijų bei mokslinių tyrimų srityse;

2) teikiama daugiau aktualesnės statistikos apie bendradarbiaujamąją ekonomiką ir skaitmeninimo poveikį Sąjungos įmonėms ir piliečiams;

3) teikiama statistika Europos saugumo ir gynybos politikai remti, atsižvelgiant į galimybių studijas ir tinkamai atsižvelgiant į statistinių duomenų opumą.

Europos socialinis aspektas

1) laiku teikiama aukštos kokybės ir patikima statistika, kuria padedama įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį ir Sąjungos įgūdžių politiką, įskaitant statistiką apie darbo rinką, užimtumą, švietimą ir mokymą, pajamas, gyvenimo sąlygas, skurdą, nelygybę, socialinę apsaugą, smurtą dėl lyties, nedeklaruojamą darbą ir įgūdžių palydovines sąskaitas;

   Tais atvejais, kai būtina rengti naują statistinę informaciją, ESS turi būti toliau nagrinėjamas duomenų prieinamumas ir galimybės rengti statistiką apie įgūdžių palydovines sąskaitas ir nedeklaruojamą darbą;

2) teikiama statistika, susijusi su Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija;

3) papildoma statistika apie migraciją, pirmiausia apie migrantų padėtį bei integraciją ir prieglobsčio prašytojų švietimo poreikius bei kvalifikacijos lygius;

4) rengiama modernizuota gyventojų ir būstų surašymo po 2021 m. programos ir gyventojų skaičiaus statistika;

5) teikiamos ir reguliariai atnaujinamos prognozės ir suskirstyti duomenys pagal Sąjungos gyventojus.

Darnus vystymasis, gamtos ištekliai ir aplinka

1) stebima darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimo pažanga;

2) teikiama aukštos kokybės statistinė informacija, kuria grindžiamas Europos žaliasis kursas, be kita ko, toliau plėtojant statistiką, kuria remiama energetikos strategija, žiedinė ekonomika, su klimatu susijusi statistika ir plastikų strategija.

   Tais atvejais, kai būtina parengti naują statistiką ir rodiklius pirmesnėje įtraukoje paminėtoms temoms, ESS toliau nagrinėjamas duomenų prieinamumas ir galimybės rengti statistiką ir rodiklius;

3) teikiama pagrindinė su aplinka susijusi statistika ir rodikliai, įskaitant susijusius su atliekomis, vandeniu, biologine įvairove, miškais, žemės naudojimu ir žemės danga, taip pat aplinkos ekonominės sąskaitos;

4) teikiama statistinė krovinių ir keleivių vežimo informacija, kuria remiama Sąjungos politika;

5) rengiami tolesni rodikliai, siekiant stebėti įvairiarūšį transportą ir perėjimą prie aplinkai palankesnių transporto rūšių;

6) laiku teikiami aktualūs duomenys, kurių reikia bendrai žemės ūkio politikai, bendrai žuvininkystės politikai ir su aplinka, aprūpinimu maistu ir gyvūnų gerove susijusiai politikai.

Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda

1) laiku teikiami išsamūs statistiniai su regionais, įskaitant Sąjungos atokiausius regionus, miestais ir kaimo vietovėmis susiję rodikliai, kuriais remiantis galima stebėti bei vertinti teritorinės plėtros politikos veiksmingumą ir vertinti teritorinį sektorių politikos poveikį;

2) vis dažniau naudojami geoerdviniai duomenys; į statistikos rengimą sistemingai integruojamas ir įtraukiamas geoerdvinės informacijos valdymas;

3) ESS nagrinėjamos galimybės teikti toliau nurodytus rodiklius bei statistiką ir vėliau remti jų tobulinimą:

   a) kovos su pinigų plovimu rodiklius;

   b) kovos su terorizmo finansavimu rodiklius;

   c) su policija bei saugumu susijusią statistinę informaciją.

Geresnis Europos statistikos ir jos vertybių perdavimas skatinant naudotis ja kaip patikimu šaltiniu kovojant su dezinformacija

1) sistemingai skatinama naudotis Europos statistika, kaip patikimu įrodymų šaltiniu, ir sudaromos palankesnės sąlygos naudotis Europos statistika faktų tikrintojams, mokslininkams ir viešojo sektoriaus institucijoms kovojant su dezinformacija;

2) stiprinamas esamas dialogas su Europos statistikos rengėjais ir naudotojais, kad būtų pagerintas ir skatinamas Europos statistikos naudojimas, nustatant ir įgyvendinant veiksmus statistikos raštingumui didinti Sąjungos piliečių, įskaitant verslininkus, labui;

3) sudaromos palankesnės sąlygos naudotojams susipažinti su statistine informacija ir ją suprasti, be kita ko, teikiant patrauklias ir sąveikiąsias vizualizacijas, labiau pritaikytas paslaugas, pvz., užsakomuosius duomenis, ir savarankiškos analizės priemones;

4) toliau tobulinama ir stebima Europos statistikos kokybės užtikrinimo sistema, taip pat atliekant valstybių narių atitikties Europos statistikos praktikos kodeksui tarpusavio vertinimus;

5) suteikiama galimybė susipažinti su mikroduomenimis mokslinių tyrimų tikslais pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 23 straipsnį, kartu užtikrinant aukščiausius duomenų apsaugos ir statistikos konfidencialumo standartus.

Naudojimasis duomenų revoliucijos pranašumais ir perėjimas prie patikimos pažangiosios statistikos

1) didinamas naujų skaitmeninių duomenų šaltinių išnaudojimas daugelio šaltinių aplinkoje, kad būtų rengiama nauja pažangi statistika beveik tikruoju laiku, taikant patikimus algoritmus, kurie atitinka numatytą tikslą;

2) rengiami nauji privatiems subjektams priklausančių duomenų naudojimo metodai, taikant privatumą užtikrinančius ir saugaus daugiašalio skaičiavimo metodus;

3) skatinami pažangieji moksliniai tyrimai ir inovacijos oficialiosios statistikos srityje, be kita ko, naudojantis bendradarbiaujamaisiais tinklais ir numatant Europos statistikos mokymo programas.

Platesnio užmojo partnerystės ir bendradarbiavimas statistikos srityje

1) stiprinama ESS partnerystė ir bendradarbiaujama su Europos centrinių bankų sistema;

2) stiprinamos partnerystės su viešojo ir privačiojo sektorių duomenų turėtojais ir technologijų sektoriaus atstovais, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis duomenimis statistikos reikmėms, integruoti įvairių šaltinių duomenis ir taikyti naujausias technologijas;

3) gerinamas bendradarbiavimas su mokslininkais ir akademikais, visų pirma naujų duomenų šaltinių naudojimo, duomenų analizės ir statistinio raštingumo skatinimo srityse;

4) toliau bendradarbiaujama su tarptautinėmis organizacijomis ir trečiosiomis valstybėmis siekiant pagerinti oficialiąją pasaulio statistinę informaciją.

III PRIEDAS

GYVŪNŲ LIGŲ IR ZOONOZIŲ SĄRAŠAS

1) Gyvūnų ligos, nurodytos Reglamento (ES) 2016/429 5 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnio 1 dalies a, b bei c punktuose ir 28 straipsnyje;

2) zoonozės ir zoonozių sukėlėjai, nurodyti Reglamente (EB) Nr. 2160/2003 ir Direktyvoje 2003/99/EB;

3) užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 999/2001.

IV PRIEDAS

RODIKLIAI

Tikslas	Rodiklis
3 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyti tikslai	1. Naujų skundų laisvo prekių ir paslaugų judėjimo, taip pat Sąjungos teisės aktų dėl viešųjų pirkimų srityse skaičius. 2. Prekybos paslaugomis ribojimo indeksas. 3. Apsilankymų portale „Jūsų Europa“ skaičius.
3 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje nustatytas tikslas	1. Reikalavimų nesilaikymo atvejų skaičius prekių srityje, įskaitant pardavimą internetu. 2. Bendrų rinkos priežiūros kampanijų skaičius.
3 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytas tikslas	1. Pagal Programą paramą gaunančių MVĮ ir klasterių bei verslo tinklų organizacijų, taip pat verslo rėmimo organizacijų skaičius, visų pirma tarptautinimo, skaitmeninimo ir tvarumo srityse. 2. Paremtų verslo partnerystes sudariusių įmonių skaičius. 3. Verslininkų, besinaudojančių mentorystės bei mobilumo sistemomis, skaičius, įskaitant jaunus, naujus verslininkus ir verslininkes, taip pat kitas konkrečias tikslines grupes.
3 straipsnio 2 dalies c punkte i papunktyje nustatytas tikslas	1. Europos standartų, kurie valstybių narių įgyvendinami kaip nacionaliniai standartai, dalis, palyginti su visais taikomais Europos standartais.
3 straipsnio 2 dalies c punkte ii papunktyje nustatytas tikslas	1. Procentinė Sąjungos patvirtintų tarptautinių finansinės atskaitomybės ir audito standartų dalis.
3 straipsnio 2 dalies d punkte i papunktyje nustatytas tikslas	1. Vartotojų sąlygų indeksas.
3 straipsnio 2 dalies d punkte ii papunktyje nustatytas tikslas	1. Naudos gavėjų pozicijų dokumentų ir atsakymų į viešas konsultacijas finansinių paslaugų srityje skaičius.
3 straipsnio 2 dalies e punkte nustatytas tikslas	1. Sėkmingai įgyvendintų nacionalinių veterinarijos ir fitosanitarijos programų skaičius, įskaitant sėkmingai įgyvendintų neatidėliotinų priemonių, susijusių su augalų kenkėjais ir gyvūnų ligomis, skaičių.
3 straipsnio 2 dalies f punkte nustatytas tikslas	1. Internete paskelbtos statistikos poveikis: paminėjimų saityne, teigiamų ir (arba) neigiamų nuomonių skaičius.